Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 192 (6168) | 20 жніўня 1938 г., субота | ЦАНА 10 КАП

ВЫСОКАЯКАСНА ПРАВЯДЗЕМ СЯЎБУ АЗІМЫХ КУЛЬТУР

Дружна ўбіраючы на соцыялістычных палях багаты сталінскі ўраджай, калгаснікі, калгасніцы яшчэ і яшчэ раз пераконваюцца ў вялікіх перавагах соцыялістычнага земляробства, у невычэрпальных рэзервах для росту ўраджайнасці, якія закладзены ў калгасным ладзе. Гэтыя рэзервы павінны быць скарыстаны да канца. Ураджай атрыман на славу, высокі, багаты. Але ён павінен быць і будзе яшчэ больш багатым у будучым годзе. Большэвіцкая партыя і асабліва таварыш Сталін вучаць нас таму, каб не супакойвацца на дасягнутым, не зазнавацца, а ўпарта рухацца наперад.

Асабліва важна аб гэтым напомніць цяпер, калі наступіў час асенняй сяўбы, калі мы ўступаем у адзін з адказнейшых перыядаў барацьбы за высокі ўраджай будучага года.

У нас ёсць усе ўмовы для таго, каб ураджай 1939 года быў яшчэ больш высокі, чым у гэтым годзе. Вядома, што ворагі народа, якія ў свой час прабраліся ў зямельныя органы рэспублікі, шкодніцка складвалі пасеўныя планы і пакідалі калгасы без чыстых папараў. Выкарчоўваючы ворагаў народа, ліквідуючы вынікі іх шкодніцтва ва ўсіх галінах, партыя і ўрад прынялі меры, каб забяспечыць рэзкае павелічэнне папараў. У 1936 годзе калгасы рэспублікі сеялі па чыстых папарах толькі каля 30 проц. азімых. У гэтым годзе пры плане сяўбы азімых у 860 тыс. гектараў, 468,4 тысячы гектараў будзе пасеяна па чыстых і лубінных папарах. Павелічэнне амаль у 2 разы! Кожны калгаснік з вопыта ведае, якую вялікую ролю ў павышэнні ўраджаю адыгрываюць чыстыя папары.

У мінулым годзе сартавым насеннем было пасеяна 267 тыс. гектараў жыта, а сёлета згодна плана будзе пасеяна 549,5 тысячы гектараў, а пасевы азімай пшаніцы поўнасцю забяспечваюцца сартавым насеннем. Намнога лепш калгасныя палі забяспечваюцца мясцовымі і мінеральнымі ўгнаеннямі. Варта да гэтага дадаць выключную насычанасць МТС і калгасаў машынамі, каб зразумець, якія вялікія магчымасці для далейшага ўзняцця ўраджайнасці ёсць у нашых калгасах. Усё цяпер залежыць ад высокаякаснага правядзення сяўбы, ад правільнай арганізацыі працы.

Наступілі самыя спрыяючыя тэрміны сяўбы азімых культур. Аднак ва многіх абласцях і раёнах, а таксама Наркамзем БССР да сяўбы не падрыхтаваліся, марудзяць з разгортваннем масавай сяўбы.

Асабліва дрэнна абстаіць справа з падрыхтоўкай сартавога насення. Каб поўнасцю выканаць план пасеву сартавых, трэба абмяняць на сартавое насенне 457,9 тысячы цэнтнераў збожжа, у тым ліку 312,9 тыс. цэнтнераў трэба здабыць у парадку міжкалгаснага сортаабмену. Аднак, самасупакоенасць зямельных органаў, самасупакоенасць многіх кіраўнікоў партыйных і совецкіх арганізацый прывяла да таго, што ў большасці раёнаў рэспублікі міжкалгасны сортаабмен фактычна не распачат.

У радзе раёнаў такое становішча з'яўляецца вынікам зусім слабых тэмпаў малацьбы. Напрыклад, у Капаткевіцкім, Смалявіцкім, Клічаўскім, Асіповіцкім, Журавіцкім і Чашніцкім раёнах на 10 жніўня было абмалочана ўсяго толькі ад 7 да 10 проц. скошанага хлеба. Больш за ўсіх па малацьбе адстаюць калгасы Менскай вобласці. Але нават у тых раёнах, дзе намалочана многа хлеба, міжкалгасны сортаабмен не арганізаван.

Няма чаго і даказваць, што цыркуляры, якімі Наркамзем удосталь забяспечвае свае нізавыя органы, прыгожыя пастановы многіх раённых арганізацый аб сяўбе азімых астануцца пустым гукам, калі зараз-жа не будуць прыняты канкрэтныя рэальныя меры па арганізацыі сортаабмену паміж калгасамі, па атрыманні калгасамі сартавога насення са складаў Белзаготзярно і Дзяржсортфонда.

Час пакончыць з такімі агіднасцямі, якія наглядаюцца, напрыклад, у Чэрвеньскім раёне, калі да гэтага часу ні адзін калгас не абмяняў насенне, калі многія старшыні калгасаў не ведаюць, дзе абмяняць насенне. План сяўбы сартавым насеннем павінен быць выканан поўнасцю. Партыя і ўрад не дапусцяць, каб з-за безадказнасці некаторых зямельных работнікаў калгасы былі пазбаўлены такой крыніцы ўзняцця ўраджайнасці, як сартавое насенне. Неабходна ўзняць тэмпы ачысткі і пратручвання насеннага матэрыялу.

Наступнае пытанне — угнаенне глебы. Разам з максімальным скарыстаннем мясцовых угнаенняў трэба фарсіраваць вывазку мінеральных угнаенняў. На чыгуначных станцыях БССР ляжыць больш 14.000 тон мінеральных угнаенняў, якія павінны быць скарыстаны пад азімыя культуры. На некаторых чыгуначных станцыях, як Слуцк, Барысаў, Рагачоў, Халодннкі, Жыткавічы, Ельск, ляжыць па 500—700 тон мінеральных угнаенняў.

У радзе калгасаў Палескай, Віцебскай і іншых абласцей чыстыя папары засмечаны пустазеллем, культывацыя іх праводзіцца вельмі марудна. Хапя зусім ясна, што поспех прадстаячага ўраджаю перш за ўсё залежыць ад добрай падрыхтоўкі папараў, ад своечасовай і высокаякаснай падрыхтоўкі глебы. Трэба неадкладна вызначыць неабходную колькасць трактараў і коней для падрыхтоўкі папараў і ворыва. Барацьба за якасць, за высокі клас агратэхнікі — вось што з'яўляецца цэнтральным у асенняй сяўбе.

Сяўба азімых культур супадае з такімі важнейшымі работамі, як абмалот і хлебапастаўкі, уборка позніх культур і зябліва ворыва. Усё гэта павінна быць выканана своечасова. Толькі правільнае спалучэнне ўсіх відаў работ забяспечыць паспяховае завяршэнне сельскагаспадарчага года і створыць умовы для высокага ўраджаю будучага года.

Кожная МТС, кожны калгас павінен мець сур'ёзна прадуманы план правядзення асенняй сяўбы з улікам усіх магчымасцей. Няма чаго і даказваць, што першы абавязак кожнага зямельнага работніка, кожнага дырэктара МТС і старшыні калгаса — неадкладна зрабіць усё неабходнае, каб поўнасцю падрыхтаваць усе машыны і асабліва трактары і сеялкі. У час веснавой сяўбы з-за непаваротлівасці некаторых зямельных работнікаў прастайвалі сеялкі. Урокі вясны павінны быць поўнасцю ўлічаны.

Узорна правядзем сяўбу азімых культур, арганізуем праверку якасці кожнага пасеянага гектара. Разгорнем соцыялістычнае спаборніцтва паміж усімі калгасамі і калгасніцамі, рабочымі МТС і соўгасаў за паспяховае правядзенне асенняй сяўбы. Закладзем моцны фундамент высокага ўраджаю 1939 года. Заваюем новыя вышыні ў барацьбе за багаты сталінскі ўраджай.

У АПОШНЮЮ МІНУТУ

ЗАКОНЧЫЎСЯ ВОСЬМЫ ТЫРАЖ ПАЗЫКІ ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ

СВЕРДЛОЎСК, 18 жніўня (БЕЛТА). Сёння вечарам закончыўся 8 тыраж Пазыкі другой пяцігодкі (выпуск чацвёртага года). За два дні было разыграна 1.060 тысяч выйгрышаў на суму 173.920 тысяч рублёў.

—о—

САМААДДАНАСЦЬ СОВЕЦКІХ МАРАКОЎ

ЛЕНІНГРАД, 19 жніўня. (БЕЛТА). Цеплаход «Кузнец лесов» з грузам знаходзіўся ў чарговым замежным рэйсе. Калі судно набліжалася да порта Гуль (Англія), у яго саскочыў грабны вінт. Сяк-так прышвартаваліся. Англійская фірма бралася выканаць гэты рамонт. Судно павінна было прастаяць 18 дзён. Тады каманда парахода рашыла рамантаваць сваімі сіламі. Працаваць прышлося ў выключна цяжкіх умовах. Прабыўшы ў вадзе 14 гадзін падрад, совецкія маракі здолелі справіць папсуцці, зэканоміўшы краіне валюту і не дапусціўшы прастою.

ВЫЗВАЛЕННЕ СОВЕЦКІХ МАРАКОЎ

ПАРЫЖ, 19 жніўня. (БЕЛТА). Ва Францыю прыбыла новая група членаў каманды парахода «Смідовіч», захваченага ў палон іспанскімі мяцежнікамі.

Прынятымі ўрадам Саюза ССР мерамі ўдалося вызваліць з палона наступных 8 маракоў, уваходзячых у памянёную групу: Шастакова Спяпана, Нянікава Васіля, Серухіна Дзмітрыя, Ушакова Міхаіла, Сераніна Леаніда, Мухутдзінава Кірыла, Ігліна Петра і Шастакова Нікалая.

20 жніўня совецкія маракі прыбываюць у Парыж, адкуль затым накіруюцца ў Совецкі Саюз.

АБ КАМІТЭЦЕ ПА СПРАВАХ КІНЕМАТАГРАФІІ ПРЫ СНК СССР

Совет Народных Камісараў СССР зацвердзіў Камітэт па справах кінематаграфіі пры СНК СССР пад старшынствам Старшыні Камітэта тав. С. С. Дукельскага ў саставе: А. Т. Каравіна, В. Н. Рулева, А. У. Кур'янава, Н. П. Пупкова, Г. З. Мацюхіна (БЕЛТА).

РЭЗКАЕ ПАДЗЕННЕ КАШТОЎНЫХ ПАПЕР НА БЕРЛІНСКАЙ БІРЖЫ

ПРАГА, 19 жніўня. (БЕЛТА). Па вестках з Германіі, учора на берлінскай біржы наглядалася новае рэзкае падзенне курсаў акцый і каштоўных папер. Спроба буйных банкаў ліквідаваць біржавую паніку скупкай найбольш упаўшых у курсе папер ні да чаго не прывяла. Падзенне курса акцый на гэты раз закранула таксама акцыі ваенных прадпрыемстваў. Біржавая паніка з'яўляецца вынікам пагаршэння гаспадарчага становішча Германіі і тлумачыцца панікай розных слаёў насельніцтва, выкліканай манеўрамі і ваеннымі падрыхтаваннямі.

ДРУГАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР 1-га СКЛІКАННЯ

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ ПАСЯДЖЭННІ СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ 19 жніўня 1938 года

Учора, 19 жніўня, у 11 гадзін дня, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося сёмае пасяджэнне Совета Нацыянальнасцей.

Старшынствуе — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М.

У парадку дня — спрэчкі па дакладу аб праекце закона «Аб грамадзянстве СССР».

У спрэчках выступілі дэпутаты **Вершкоў** П. А. (Тбіліская імя 26 камунараў акруга, Грузінская ССР), **Новікаў** І. В. (Шумерлінская акруга, Чувашская АССР), **Трутнёў** В. К. (Казанская сельская акруга, Татарская АССР), **Петроў** А. С. (Рыбніцкая акруга, Малдаўская АССР), **Ібрагімаў** М. А. (Казахская акруга, Азербайджанская ССР) і **Фёдараў** Е. К. (Наўкацкая акруга, Кіргізская ССР).

Пасля прамовы дэпутата Фёдарава спрэчкі спыняюцца і Совет Нацыянальнасцей заслухоўвае заключнае слова дакладчыка—дэпутата **Булганіна** Н. А.

Затым Совет Нацыянальнасцей пераходзіць да галасавання і зацвярджэння «Закона аб грамадзянстве СССР». Совет Нацыянальнасцей аднагалосна зацвярджае «Закон аб грамадзянстве СССР».

Па прапанове дэпутата **Рачавой** Е. С. Совет Нацыянальнасцей прымае пастанову — заслухаць і абмеркаваць пятае пытанне парадку дня Сесіі — праект закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансіяцыі міжнародных дагавароў», а таксама заслухаць даклад па шостаму пытанню парадку дня — праект закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак» на сумесным пасяджэнні Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ ПАСЯДЖЭННІ СОВЕТА САЮЗА 19 жніўня 1938 года

Учора, 19 жніўня, у 6 гадзін вечара, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося сёмае пасяджэнне Совета Саюза.

Старшынствуючы — Намеснік Старшыні Совета Саюза дэпутат **Лысенка** Т. Д.

У парадку дня — спрэчкі па дакладу аб праекце закона «Аб грамадзянстве СССР».

У спрэчках выступілі дэпутаты **Карнейчук** А. Е. (Звенігародская акруга, Кіеўская вобласць), **Братаноўскі** Г. А. (Кіраўская акруга, г. Масква), **Ахунбабаеў** Ю. (Андыжанская акруга, Узбекская ССР), прамова якога, сказаная на ўзбекскай мове, перакладаецца затым на рускую мову, **Образцоў** В. Н. (Рцішчэўская акруга, Саратаўская вобласць), **Шагадаеў** М. (Гармская акруга, Таджыкская ССР), прамова якога, сказаная на таджыкскай мове, перакладаецца на рускую мову, **Каракулаў** І. К. (Какпекцінская акруга, Казахская ССР) і **Аліеў** М. І. (Нахічэванская акруга, Азербайджанская ССР).

Пасля прамовы дэпутата Аліева спрэчкі спыняюцца і Совет Саюза заслухоўвае заключнае слова дакладчыка—дэпутата **Булганіна** Н. А.

Затым Совет Саюза пераходзіць да галасавання і зацвярджэння «Закона аб грамадзянстве СССР». Совет Саюза аднагалосна зацвярджае «Закон аб грамадзянства СССР».

Старшынствуючы — дэпутат **Лысенка** Т. Д. прадастаўляе слова Народнаму Камісару юстыцыі СССР тав. **Рычкову** Н. М. Тав. Рычкоў паведамляе, што ў праект закона «Аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік» Совет Нацыянальнасцей унёс рад змен і рэдакцыйных паправак, супадаючых са зменамі і папраўкамі, прынятымі Советам Саюза. Разам з тым, Совет Нацыянальнасцей некаторыя артыкулы закона прыняў у рэдакцыі некалькі адрозненай ад рэдакцыі гэтых артыкулаў, прынятых Советам Саюза. Тав. Рычкоў уносіць прапанову зацвердзіць указаныя артыкулы Закона ў рэдакцыі, прынятай Советам Нацыянальнасцей. Совет Саюза аднагалосна прымае гэту прапанову.

Па прапанове дэпутата **Малышэва** В. А. Совет Саюза прымае пастанову—заслухаць і абмеркаваць пятае пытанне парадку дня Сесіі — праект закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансіяцыі міжнародных дагавароў», а таксама заслухаць даклад па шостаму пытанню парадку дня — праект закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак» на сумесным пасяджэнні Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

ДЗЕННІК ПАСЯДЖЭННЯЎ СЕСІІ 19 жніўня 1938 г.

У СОВЕЦЕ НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

Учора, 19 жніўня, днём, адбылося сёмае пасяджэнне Совета Нацыянальнасцей.

У ложах — кіраўнікі партыі і ўрада, Члены Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР, Народныя Камісары.

Старшынствуе—Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М.

У парадку дня —спрэчкі па дакладу аб праекце закона «Аб грамадзянстве СССР».

Першае слова прадастаўляецца дэпутату **Вершкову** П. А.

— Я цалкам і поўнасцю,—гаворыць ён, — падтрымліваю ўнесены Соўнаркомам СССР праект закона «Аб грамадзянстве СССР». Праект закона «Аб грамадзянстве СССР» поўнасцю і цалкам вынікае з Сталінскай Канстытуцыі, гарантуючай грамадзянам СССР права на працу, адпачынак, асвету, на матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці.

Тав. Вершкоў напамінае, што ў канстытуцыях буржуазных краін няма і намёку на якія-небудзь гарантыі для працоўных у галіне працы, адукацыі і адпачынку. Фашысцкая Японія на мэты асветы расходуе ў гэтым годзе толькі 1,8 проц. свайго бюджэта. Можна сказаць, што гэты артыкул расхода японскага бюджэта пакінут толькі для прыстойнасці; не ў інтарэсах японскай буржуазіі даваць асвету працоўным сваёй краіны.

— Падзеі на далёкаўсходняй граніцы, — гаворыць тав. Вершкоў, — ярка паказваюць, як грамадзяне нашай краіны, якія знаходзяцца ў радах слаўнай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, умеюць доблесна і геройска выконваць абавязак грамадзяніна перад сваёй соцыялістычнай бацькаўшчынай. І няма ніякага сумнення, — заяўляе тав. Вершкоў пад бурныя апладысменты дэпутатаў і гасцей, — што па першаму закліку совецкага ўрада, нашага вялікага правадыра і настаўніка—таварыша Сталіна ўвесь совецкі народ, як адзін чалавек, узнімецца на абарону сваёй вялікай соцыялістычнай радзімы.

Наступным выступае дэпутат **Новікаў** І. В.

Адабраючы ўнесены на абмеркаванне праект закона, ён гаворыць:

— Кожны грамадзянін нашай соцыялістычнай радзімы ўпэўнен у сваім заўтрашнім дні. Ён ведае, што заўтра не астанецца без работы, ён штодзённа адчувае сталінскія клопаты аб сабе. Вось чаму з кожным днём расце ў нас армія герояў працы, армія стаханаўцаў прамысловасці, соцыялістычнага земляробства і іншых галін нашай гаспадаркі.

Дэпутат **Трутнёў** В. К. у сваім выступленні падкрэслівае велізарнае дзяржаўнае значэнне закона аб грамадзянстве. Толькі ў краіне соцыялізма магчым такі закон аб грамадзянстве. Дэпутат Трутнёў спыняецца на той частцы праекта закона, якая прадугледжвае пазбаўленне правоў грамадзянства некаторых асоб. Ён падкрэслівае безумоўную правільнасць артыкула 7-га, згодна якога пазбаўленне грамадзянства можа мець месца па прыгавору суда — у выпадках, прадугледжаных законам і ў сілу асобага ў кожным выпадку Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.

— Працоўныя нашай краіны — краіны соцыялізма, — гаворыць дэпутат **Петроў** А. С., — з гонарам носяць званне грамадзяніна Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік і з пачуццём любві і беззаветнай адданасці радзіме выконваюць абавязак грамадзяніна краіны соцыялізма. Высокае пачуццё грамадзянскага абавязку выразілі ў сваіх бяспрыкладных подзвігах нашы героі — Папанін, Шыршоў, Крэнкель, Фёдараў, нашы гордыя сталінскія сокалы — Чкалаў, Байдукоў, Белякоў, Громаў, Кокінакі, Проскураў і многія іншыя бяспрыкладныя героі і гераіні нашай краіны. Нашы совецкія грамадзяне на граніцах Далёкага Усхода з гонарам, доблесцю і геройствам нанеслі сакрушальныя ўдары па японскіх самураях, якія спрабавалі парушыць граніцы краіны соцыялізма.

— Таварышы дэпутаты, — заяўляе тав. Петроў, — перад маім ад'ездам на Сесію Вярхоўнага Совета СССР байцы і камандзіры пагранічнай аховы і часцей Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, рабочыя, калгаснікі і служачыя нашай Совецкай Соцыялістычнай Малдавіі прасілі запэўніць партыю і ўрад і любімага Сталіна, што ахова нашых заходніх граніц знаходзіцца ў надзейных і моцных руках.

Заява тав. Петрова сустракаецца бурнымі апладысментамі ўсяго зала.

Заканчваючы сваё выступленне, тав. Петроў агалашае «ура» вялікаму Сталіну за шчаслівае, радаснае жыццё. Усе дэпутаты і госці ўстаюць і наладжваюць працяглую авацыю ў гонар таварыша Сталіна.

Наступным выступае дэпутат **Ібрагімаў** М. А. Ён гаворыць аб найвялікшых правах, нябачаных у гісторыі чалавецтва, прадастаўленых Сталінскай Канстытуцыяй грамадзянам СССР. Гэтыя правы невымерна ўзнімаюць дастоінства совецкага грамадзяніна. Гэтыя правы совецкага грамадзяніна забяспечваюцца створанымі рэволюцыяй матэрыяльнымі благамі.

Дзверы шматлікіх вучэбных устаноў і навукова-даследчых інстытутаў у нашай краіне адчынены для ўсіх грамадзян СССР. Якая краіна ў свеце мае столькі вучоных, пісьменнікаў, людзей навукі і мастацтва, вышаўшых з гушчы народа, з асяроддзя рабочых і сялян! Няма большага шчасця, чым быць грамадзянінам такой краіны, быць яе байцом і ахоўваць яе свяшчэнныя граніцы!

Дэпутат **Фёдараў** Е. К. прысвячае сваё выступленне патрыятызму совецкіх грамадзян, сталінскім клопатам аб жывым чалавеку.

— Совецкае грамадзянства, — гаворыць дэпутат Фёдараў, — адрозніваецца ад грамадзянства любой іншай краіны тым, што совецкі грамадзянін з'яўляецца актыўным удзельнікам жыцця сваёй радзімы, з'яўляецца поўнапраўным удзельнікам велізарнага, багатага і квітнеючага жыцця нашай краіны.

— Добра сазнаваць сябе членам велізарнага і моцнага калектыва, — гаворыць ён. — Гэта сазнанне моцнай сувязі, падтрымання, аказваемага кожнаму, стварае выдатныя ўзоры стаханаўскай работы, дапамагае нашым смелым лётчыкам заваёўваць сусветныя рэкорды, узнімае на подзвігі нашых байцоў. Думка аб тым, што аб нас клапоціцца ўся наша радзіма, дазволіла нам спакойна працаваць на крызе, бо мы ведалі, што ў любую мінуту нам будзе аказана дапамога.

Тав. Фёдараў прыводзіць яркія прыклады, якія сведчаць аб гарачых сімпатыях працоўных капіталістычных краін да Совецкага Саюза, у якім яны бачаць сваю пролетарскую бацькаўшчыну.

Заканчваючы сваё выступленне, тав. Фёдараў прапануе зацвердзіць праект закона «Аб грамадзянстве СССР», — выдатнага дакумента сталінскай эпохі, асснованага на артыкулах Сталінскай Канстытуцыі.

Пасля выступлення тав. Фёдарава спрэчкі спыняюцца.

З заключным словам выступае дакладчык — дэпутат **Булганін** Н. А.

Пасля заключнага слова дэпутата Булганіна Н. А. Совет Нацыянальнасцей аднагалосна зацвярджае «Закон аб грамадзянстве СССР».

Па прапанове дэпутата **Рачавой** Е. С. Совет Нацыянальнасцей пастанаўляе—пятае пытанне парадку дня Сесіі — праект закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансіяцыі міжнародных дагавароў»—заслухаць і абмеркаваць на сумесным пасяджэнні Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей. Па прапанове дэпутата Рачавой Е. С. прымаецца таксама рашэнне — заслухаць даклад па шостаму пытанню парадку дня — праект закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак» на сумесным пасяджэнні Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

У СОВЕЦЕ САЮЗА

Вечарам 19 жніўня ў зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося сёмае пасяджэнне Совета Саюза.

У ложах — кіраўнікі партыі і ўрада, Члены Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР, Народныя Камісары.

Старшынствуе — Намеснік Старшыні Совета Саюза дэпутат **Лысенка** Т. Д.

На пасяджэнні Совета Саюза прадаўжаліся спрэчкі па дакладу аб праекце закона «Аб грамадзянстве СССР».

Выступае дэпутат **Карнейчук** А. Е.

— Праект закона «Аб грамадзянстве СССР» — гаворыць тав. Карнейчук, — з'яўляецца бліскучым адлюстраваннем палітыкі совецкага ўрада, асновавай на вучэнні геніяльных правадыроў рабочага класа—Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна.

Вялікі гонар быць грамадзянінам Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік. Дзе-б ні быў грамадзянін Совецкага Саюза, ён адчувае за сабою сілу і магутнасць нашай вялікай радзімы.

Народы СССР роўнапраўны і аб'яднаны непахіснай сталінскай дружбай. Совецкая Украіна з'яўляецца непераможным фарпостам соцыялізма на Захадзе.

Польская фашысцкая шляхта разам з нямецкім фашызмам марыць адзець ярмо на свабодных грамадзян Украінскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі. У мільёнаў сялян Заходняй Украіны польскія шляхцічы аднялі права на родную мову. Украінскія школы там разгромлены, няма ні адной школы на ўкраінскай мове. Польшча дала працоўным Заходняй Украіны галечу, голад, бяспраўе. Але колькі-б польскія паны па ўказцы нямецкіх фашыстаў ні пазвяківалі сабелькамі, мы, украінцы, грамадзяне Совецкага Саюза, спакойны, як і спакоен увесь вялікі совецкі народ. Бо мы ведаем, што нашу свабодную працу ахоўваюць доблесныя сыны нашай магутнай, непераможнай Чырвонай Арміі.

Тав. Карнейчук прапануе зацвердзіць закон «Аб грамадзянстве СССР».

Дэпутат **Братаноўскі** Г. А. гаворыць, што праект закона «Аб грамадзянстве СССР» накіраван на далейшае ўмацаванне магутнасці нашай соцыялістычнай радзімы.

У артыкуле 133 Сталінскай Канстытуцыі гаворыцца: «Абарона бацькаўшчыны ёсць свяшчэнны абавязак кожнага грамадзяніна СССР».

Мы знаходзімся ў капіталістычным акружэнні. Мы ведаем, што фашысты прадаўжаюць марыць аб захваце совецкіх зямель, што яны пускаюцца на самыя подлыя правакацыі супроць нас.

Мы не сумняваемся, што калі фашысцкія агрэсары развяжуць вайну, народы нашай краіны дадуць ім жорсткі адпор.

Усе мы бачылі, якая хваля абурэння ахапіла грамадзян Совецкага Саюза ў адказ на наглую правакацыю японскай ваеншчыны на нашай далёкаўсходняй граніцы. Мы ведаем, які адпор атрымалі японскія агрэсары.

З гарачым пачуццём совецкага патрыятызма, пачуццём любві да сваёй радзімы, да свайго правадыра і настаўніка таварыша Сталіна совецкі народ змагаецца за далейшыя поспехі соцыялістычнага будаўніцтва, за недатыкальнасць нашых граніц.

З прамовай на ўзбекскай мове выступае дэпутат **Ахунбабаеў Ю.**

— Унесены Советам Народных Камісараў СССР на зацвярджэнне Вярхоўнага Совета СССР праект закона «Аб грамадзянстве СССР» прадстаўляе сабой дакумент вялікага палітычнага значэння. У ім адлюстраваны вынікі гістарычных заваяванняў працоўных СССР.

Тав. Ахунбабаеў напамінае аб пакутным жыцці ўзбекскага народа пры царызме, калі працоўныя былі пазбаўлены элементарных палітычных правоў. Яшчэ ў 1913 годзе ў Бухары, на галоўнай плошчы, перад палацам эміра, можна было бачыць групы звязаных людзей—«кабальшчыкаў», якія прадаваліся за даўгі. Толькі вялікая Кастрычніцкая соцыялістычная рэволюцыя разняволіла ўзбекскі народ. Разам з усімі народамі ён пачаў пераможнае шэсце па шляху соцыялістычнага будаўніцтва і за кароткі тэрмін дабіўся выключных поспехаў. Велізарную дапамогу ў гэтай барацьбе аказаў працоўным Узбекістана рускі народ.

— Мы, — заяўляе тав Ахунбабаеў,— ганарымся перад усім светам высокім званнем грамадзяніна СССР. Мы ганарымся тымі правамі і абавязкамі, якія яно ўскладае на нас. Народы Узбекскай ССР будуць высока трымаць званне грамадзяніна СССР і з гонарам выконваюць свае абавязкі ў справе далейшага ўздыму народнай гаспадаркі і ўмацавання абароназдольнасці нашай радзімы.

Слова атрымлівае дэпутат **Образцоў** В. Н. Ён гаворыць аб перамозе ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, згуртаваўшай ўсе народы былой царскай Расіі ў адзіную брацкую сям'ю і забяспечыўшай выдатны росквіт культуры і навукі ў СССР. Нацыянальнае мастацтва Грузіі, Узбекістана, Украіны ўжо высока праявіла сябе ў тэатры, у літаратуры.

Мы, грамадзяне СССР, з радасцю і задаволеннем прымаем закон аб грамадзянстве.

Мы ведаем, што наша краіна ідзе да ўсё новых і новых перамог і бязмежнага росту пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, пад кіраўніцтвам вялікага правадыра, які стварыў наш Саюз, нашу армію, нашу Канстытуцыю, пад кіраўніцтвам Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна. **(Бурныя, працяглыя апладысменты).**

Дэпутат **Шагадаеў** М. гаворыць прамову на таджыкскай мове.

— Словы — Я грамадзянін Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, — гаворыць ён, — гучаць асабліва горда і радасна для кожнага працоўнага нашай радзімы. Гэта і зразумела, бо наша радзіма — першая ў свеце краіна, дзе перамог соцыялізм, дзе поўнакроўна расквітнела свабоднае, соцыялістычнае жыццё.

Аб свяшчэнных правах і абавязках грамадзян Совецкага Саюза гаворыць дэпутат **Каракулаў** І. К. Адабраючы законапраект, ён прыводзіць выдатныя факты росквіту культуры казахскага народа, узроджанага Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыяй. Уважліва слухае зал вершы пяўца Казахстана—Джамбула, цытыруемыя тав. Каракулавым.

...Эпоха убыстрила времени бег.
Встал и расправил горб человек.
Жизнь потекла свободнее рек
В счастливый сталинский век.
И вот возрожденный родной мой народ
Великому Сталину песню поет.
Слова в ней свежи и душисты, как мед,
Песня от сердца идет.

— Няхай моцна запомняць фашысты, —заканчвае пад апладысменты ўсяго зала сваю прамову тав. Каракулаў, — што народы Совецкага Саюза стаяць за мір і адстайваюць справу міру. Але калі спатрэбіцца біць падпальшчыкаў вайны, то ўсе народы нашай краіны разам з Чырвонай Арміяй, з Чырвоным Флотам, Чырвонай авіяцыяй дадуць фашыстам сакрушальны адпор.

Дэпутат **Аліеў** М. І. далучаецца да прапановы выступаўшых раней дэпутатаў аб прыняцці закона «Аб грамадзянстве СССР».

Пасля прамовы тав. Аліева спрэчкі спыняюцца.

З заключным словам выступае дакладчык-дэпутат **Булганін** Н. А.

Затым праект закона ставіцца на галасаванне і зацвярджэнне. «Закон аб грамадзянстве СССР» зацвярджаецца Советам Саюза аднагалосна.

Совет Саюза прымае прапанову дэпутата **Малышэва** В. А. — пятае пытанне парадку дня Сесіі — праект закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансіяцыі міжнародных дагавароў» заслухаць і абмеркаваць на сумесным пасяджэнні Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей. Рашано таксама па прапанове дэпутата Малышэва В. А. даклад па шостаму пытанню парадку дня — праект закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак» заслухаць на сумесным пасяджэнні Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

(БЕЛТА).

АБ ПРАЕКЦЕ ЗАКОНА „АБ ГРАМАДЗЯНСТВЕ СССР“

Даклад дэпутата Н. А. БУЛГАНІНА на Другой Сесіі Вярхоўнага Совета СССР

Таварышы дэпутаты! Закон «Аб грамадзянстве СССР», праект якога па даручэнню Совета Народных Камісараў Саюза ССР я павінен далажыць Сесіі, мае выключнае значэнне для нашай дзяржавы. Гэты закон устанаўляе — хто з'яўляецца грамадзянінам Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Кастрычніцкая Сацыялістычная рэвалюцыя і вялікі Ленін устанавілі званне грамадзяніна Совецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Таварыш Сталін і створаная ім Канстытуцыя нязмерна высока ўзнялі гэта званне грамадзяніна Саюза ССР.

Вялікі гонар быць грамадзянінам нашай краіны, краіны, дзе ў рэзультаце перамогі Вялікай Кастрычніцкай Сацыялістычнай рэвалюцыі, пад кіраўніцтвам Ленінска-Сталінскай большэвіцкай партыі пабудован сацыялізм.

Грамадзяніну Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік належаць правы і абавязкі, прадастаўленыя яму адзінай у свеце сапраўды дэмакратычнай Сталінскай Канстытуцыяй. Грамадзянін СССР павінен быць дастойны гэтых правоў і абавязкаў.

Грамадзянства вызначае прыналежнасць асобы да дзяржавы, вызначае прававое становішча асобы не толькі ўнутры дзяржавы, але па-за ёю, у міжнародных зносінах.

Неабходна пры гэтым цвёрда кіравацца ўказаннямі таварыша Сталіна аб тым, што мы жывем у Совецкай дзяржаве, якая знаходзіцца ў капіталістычным акружэнні, і што капіталістычнае акружэнне не ёсць толькі геаграфічнае паняцце, што «пакуль існуе капіталістычнае акружэнне, будуць існаваць у нас шкоднікі, шпіёны, дыверсанты і забойцы, засылаемыя ў нашы тылы агентамі замежных дзяржаў».

Ясна, што ў гэтых умовах пытанне аб грамадзянстве СССР павінна быць пастаўлена па-асобаму.

«Палажэнне аб саюзным грамадзянстве» ад 29 кастрычніка 1924 года прадастаўляла ў радзе выпадкаў права прыняцця ў грамадзянства Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік губернскім выканаўчым камітэтам.

Гэты парадак захаваўся і ў законе ад 22 красавіка 1931 г., дзеючым да гэтага часу.

Нельга не прызнаць, што прадастаўленне права прыняцця ў грамадзянства СССР абласным і краявым выканкомам, а ў некаторых выключных выпадках і раённым выканаўчым камітэтам, — нямэтазгодна.

Прадастаўленне права прыняцця ў грамадзянства Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік Урад не можа лічыць пытаннем мясцовага значэння. Гэта справа вялікай дзяржаўнай важнасці. Да таго-ж і вопыт паказаў, што такі парадак прыняцця ў грамадзянства Совецкага Саюза не адказвае патрабаванням мэтазгоднасці і непрыемлемы.

Праект новага Закона аб грамадзянстве СССР, прапануемы Урадам на зацвярджэнне Вярхоўнага Совета СССР, цалкам і поўнасцю пабудован на палажэннях Сталінскай Канстытуцыі.

Закон выходзіць перш за ўсё з непарушнага прынцыпа як фармальнага, так і фактычнага роўнапраўя совецкіх грамадзян у сацыялістычнай дзяржаве, незалежна ад іх нацыянальнасці і расы, ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця, а таксама незалежна ад пола, бо жанчыне ў СССР прадастаўляюцца роўныя правы з мужчынам.

Совецкае заканадаўства аб грамадзянстве, як у мінулым, так і зараз, мае велізарнае прагрэсіўнае значэнне. Яно ажыццяўляе асноўныя ідэі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Вядома, што пад уплывам нашых заканадаўчых прынцыпаў, у прыватнасці ўстанаўлення роўнапраўя бакоў у шлюбе, роўнапраўя ў галіне грамадзянства, адмаўлення ад рэакцыйнага правіла, калі жонка следуе грамадзянству мужа, некаторыя буржуазна-дэмакратычныя краіны ўнеслі папраўкі ў свае законы. Аднак нам добра вядомы і ісцінны твар буржуазнай дэмакратыі. Таварыш Молатаў у дакладзе на ўрачыстым пасяджэнні, прысвечаным 20-годдзю Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, гаварыў:

«У буржуазных дзяржавах дэмакратычнага тыпу агалашаюць фармальную роўнасць правоў грамадзян, але адны з іх як былі, так і астаюцца эксплаатуемымі і прыгнечанымі, а другія — эксплаататарамі і прыгнятальнікамі свайго народа!»

Буржуазнае заканадаўства аб грамадзянстве адлюстроўвае не толькі стан застою, але і дэградацыю, развал капіталістычнай сістэмы. У гэтых адносінах характэрна заканадаўства фашысцкіх краін, якія па свайму ізуверству і мракабесcю пераўзышлі ўсё вядомае нам з гісторыі сярэдневякоўя. Фашысты агаласілі самую дзікую чалавеканенавісніцкую «тэорыю» расізма, і, кіруючыся ёю, яны выдалі рад «законаў», прадстаўляючых сабою варварскія акты. Германскі фашызм у так званых «нюрэнбергскіх законах», прынятых у верасні 1935 года, падзяліў грамадзян на катэгорыі, у залежнасці ад наяўнасці ў іх чыстай нямецкай крыві.

Няма патрэбы растлумачваць гэты чалавеканенавісніцкі акт, ізуверскі сярэдневяковы характар якога ясны для кожнага.

Лаўры германскага фашызма не даюць спакою італьянскім фашыстам, якія ўсё больш і больш капіруюць гітлераўскае мракабесcе. У самы апошні час італьянскі фашызм, выходзячы з той-жа «тэорыі» расізма, цэлым радам актаў узаконіў панаванне мракабесся і варварства.

«Тэорыя» расізма ярка выяўляе [illegible] характар фашызма [illegible] СССР з'яўляецца самай прагрэсіўнай [illegible]

[illegible]

Праект Закона ў артыкуле 1 [illegible] Сталінскай Канстытуцыі [illegible] адзінае саюзнае грамадзянства [illegible]

Наш Совецкі Саюз састаіць з [illegible]

[illegible]

яму грамадзянства Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Артыкул 4 праекта Закона аб грамадзянстве СССР прысвечан пытанню аб выхадзе з грамадзянства Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік. «Выхад з грамадзянства СССР,—гаворыцца ў гэтым артыкуле,—дазваляецца Прэзідыумам Вярхоўнага Совета СССР».

Калі пры вызначэнні парадку прыняцця ў грамадзянства праект закона, [illegible] на Канстытуцыі, зыходзіць з прадастаўлення гэтага права як Саюзу, так і саюзным рэспублікам, то выхад з грамадзянства Урад лічыць неабходным [illegible] Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

У артыкуле 5 праекта Закона аб грамадзянстве СССР [illegible]

[illegible]

«Сапраўдная свабода,—гаварыў таварыш Сталін у гутарцы з Рой Говардам,—ёсць толькі там, дзе знішчана эксплуатацыя, дзе няма прыгнечання [illegible] няма беспрацоўя [illegible] чалавек не [illegible] заўтра можа [illegible] хлеб. Толькі [illegible] магчыма сапраўдная [illegible] асабістая і ўсякая іншая свабода».

Такое грамадства створана ў нашай [illegible] рабочымі і сялян пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна.

У Сталінскай Канстытуцыі зафіксаваны правы ўсіх грамадзян СССР на працу, гэта значыць на атрыманне гарантаванай работы з аплатай працы ў адпаведнасці з яе колькасцю і якасцю.

Капіталістычныя краіны не могуць забяспечыць усім грамадзянам права на працу. Беспрацоўе немінуча спадарожнічае капіталістычнаму спосабу вытворчасці.

Совецкая сацыялістычная дзяржава рабочых і сялян не толькі рэалізуе сваім грамадзянам права на працу, але і прадастаўляе ім фактычнае права на адпачынак.

Гэта права забяспечваецца скарачэннем рабочага дня для пераважнай большасці рабочых да 7 гадзін. Грамадзянін Совецкага Саюза, рабочы і служачы мае права на адпачынак, мае права на штогодны водпуск з захаваннем утрымання.

Грамадзянін у Совецкай дзяржаве атрымаў шырокую магчымасць задавальняць свае патрэбнасці ў культурным адпачынку, курортах, санаторыях, дамах адпачынку, тэатрах, парках культуры і адпачынку, якія зрабіліся неад'емнай і неабходнай прыналежнасцю быта.

Совецкая сацыялістычная дзяржава лічыць сваім абавязкам матэрыяльнае забеспячэнне сваіх грамадзян, якія ў сілу старасці, хваробы або інваліднасці страцілі сваю працаздольнасць.

У сацыялістычнай дзяржаве арганізавана сацыяльнае страхаванне рабочых і служачых, бясплатная медыцынская дапамога ўсім совецкім грамадзянам. Грамадзянам у Совецкай дзяржаве прадастаўлена шырокая сетка курортаў і розных медыцынскіх устаноў. Грамадзянін Совецкага Саюза спакойны за сваю будучыню. Ён упэўнен у тым, што не будзе кінут на волю лёсу і тады, калі страціць здольнасць працаваць.

Буржуазная дзяржава не можа ставіць сабе мэтай даць грамадзянам адукацыю вышэй пачатковай школы, але і гэты адукацыйны мінімум буржуазія дае працоўным толькі таму, што пісьменны і больш развіты рабочы прадстаўляе больш прадукцыйную сілу, чым непісьменны.

Сацыялістычная дзяржава стварае ўмовы, пры якіх грамадзянін Совецкай краіны атрымлівае бясплатна не толькі пачатковую, але сярэднюю і вышэйшую асвету. У той час як капіталістычныя краіны не могуць устанавіць нават фармальнай роўнасці жанчын з мужчынамі, Вялікая Кастрычніцкая рэвалюцыя пакончыла з прававой няроўнасцю жанчыны-грамадзянкі.

Сталінская Канстытуцыя, развіваючы палажэнні, устаноўленыя раней совецкімі канстытуцыямі і Дэкларацыямі ў галіне адмены ўсіх нацыянальных прывілей і абмежаванняў, гласіць:

«Якое-б та ні было прамое або ўскоснае абмежаванне правоў або, наадварот, устанаўленне прамых або ўскосных пераваг грамадзян у залежнасці ад іх расавай і нацыянальнай прыналежнасці, роўна як усякая прапаведзь расавай або нацыянальнай выключнасці, або нянавісці і пагарды — караюцца законам».

Грамадзянам Совецкай краіны гарантуецца законам свабода слова, свабода друку, свабода сходаў, мітынгаў, свабода вулічных шэсцяў і дэманстрацый.

Правы совецкіх грамадзян непарыўны і неадлучны ад іх абавязкаў перад радзімай.

Грамадзянін совецкай краіны абавязан працаваць і захоўваць дысцыпліну працы, выконваць законы, берагчы і ўмацоўваць грамадскую, сацыялістычную ўласнасць і абараняць нашу магутную, вялікую радзіму.

Для грамадзян СССР у праекце Закона аб грамадзянстве СССР устанаўляецца адзінае саюзнае грамадзянства. «Кожны грамадзянін Саюзнай рэспублікі з'яўляецца грамадзянінам СССР». Гэтымі словамі пачынаецца праект Закона.

Палажэнне, пры якім кожны грамадзянін Саюзнай рэспублікі з'яўляецца адначасова і грамадзянінам Совецкага Саюза, роўна як і ўсе грамадзяне Саюза з'яўляюцца грамадзянамі Саюзнай рэспублікі, сведчыць аб маналітнасці, адзінстве і роўнасці ўсяго многанацыянальнага народа совецкай дзяржавы, якая ўпэўнена ідзе пад кіраўніцтвам Усесаюзнай Комуністычнай партыі большэвікоў і правадыра народаў таварыша Сталіна да комунізма. **(Бурныя апладысменты).**

Таварышы! Быць совецкім грамадзянінам — гэта найвялікшы гонар. Быць совецкім грамадзянінам — значыць разам з усім совецкім народам, пад кіраўніцтвам Совецкага ўрада, пад кіраўніцтвам Ленінска-Сталінскай партыі працаваць над умацаваннем і развіццём магутнасці і дабрабыту сваёй цудоўнай совецкай сацыялістычнай радзімы.

Быць совецкім грамадзянінам—значыць разам з усім совецкім народам, пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі біць ворагаў совецкай сацыялістычнай дзяржавы да поўнага іх знішчэння.

Быць совецкім грамадзянінам — значыць разам з усім совецкім народам, разам з Ленінска-Сталінскай партыяй, разам з вялікім Сталіным, пад яго кіраўніцтвам ісці да перамогі комунізма. **(Бурныя апладысменты).**

Быць совецкім грамадзянінам—гэта значыць упэўнена і бадзёра рухацца ўперад пад вялікім сцягам Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна, пад кіраўніцтвам нашага вялікага правадыра і настаўніка — таварыша Сталіна. **(Бурныя, працяглыя апладысменты, пераходзячыя ў авацыю. Усе ўстаюць. Воклічы «ура!» у гонар таварыша Сталіна).**

СВЯТА СОВЕЦКАЙ АВІЯЦЫІ

18 ЖНІЎНЯ НА ТУШЫНСКІМ АЭРАДРОМЕ

З усіх канцоў сталіцы накіраваліся 18 жніўня з раніцы да Тушынскага аэрадрома сотні тысяч масквічоў, пацягнуліся бясконцыя вераніцы аўтамабіляў. Трамваі і прыгарадныя паязды бесперапынна падвозілі да авіяцыйнага гарадка святочна разадзетых людзей.

Жыхары сталіцы і калгаснікі ваколічных сёл прышлі палюбавацца майстэрствам гордых сокалаў краіны — сталінскіх пітомцаў, любімцаў і герояў народа, слава аб подвігах якіх грыміць далёка за межамі нашай радзімы.

На трыбуне Цэнтральнага аэраклуба—таварышы Сталін, Молатаў, Л. М. Кагановіч, Варашылаў, Мікаян, Ежоў, Жданаў, Хрушчоў, Літвінаў, Шкіратаў, Маленкоў, Швернік, Угараў, Булганін, Косараў, Молакаў, Чкалаў, Гаршэнін і інш.

На свяце прысутнічаюць дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР — удзельнікі Другой Сесіі.

Запоўнены ложы дыпламатычнага корпуса. Сярод гасцей — прыляцеўшы напярэдадні ў Маскву выдатны амерыканскі лётчык Чарльз Ліндберг.

Тры гадзіны дня. Павольна і плаўна падымаецца ў вышыню паветраны шар з гіганцкім партрэтам таварыша Сталіна.

Адзін за адным паветраныя шары паднімаюць уверх партрэты таварышаў Молатава, Л. М. Кагановіча, Варашылава, Калініна, Андрэева, Мікаяна, Жданава, Ежова і Хрушчова. З захапленнем сочаць гледачы за паветранымі шарамі, высока плывучымі над полем, і з захапленнем вітаюць правадыра народаў і яго бліжэйшых саратнікаў.

Аэрадром агалашаецца гулам матораў. Быстра і чотка адрываюцца ад зямлі каля 100 вучэбных самалётаў «У-2». Брыгадай лёгкаматорных машын камандуе маёр Смураў. За штурваламі машын — пілоты маскоўскіх аэраклубаў, маладыя рабочыя і работніцы, якія навучыліся лётнай справе без адрыву ад вытворчасці.

Услед за брыгадай лёгкіх самалётаў вылятае 9 вучэбна-трэніровачных машын «УТ-2», за імі — 15 самалётаў «УТ-1». Маладыя пілоты маскоўскіх аэраклубаў паказваюць выдатную вывучку. З кожным годам расце і ўдасканальваецца крылатае племя совецкіх людзей!

Не паспяваюць яшчэ гледачы праводзіць вачыма брыгаду лёгкіх машын, як з'яўляюцца новыя эскадрыллі. Ляцяць «паветраныя паязды». Адчапіўшыся ад самалётаў, вялікія безматорныя птушкі круцяцца ў небе каруселлю, робяць петлі, спіралі.

Індывідуальны пілатаж змяняецца групавым, групавы — індывідуальным. Адну фігуру замыславацей другой праробляюць на спартыўных самалётах пілоты Косцін, Растаргуеў і Ісінскі.

Закончылася першае аддзяленне паветранага парада. Маладыя лётчыкі маскоўскіх аэраклубаў прадэманстравалі высокую тэхніку пілатажа, веданне сваёй справы. Яны паказалі свайму народу, што ў любую мінуту гатовы перасесці з вучэбных і спартыўных машын на баявыя машыны.

На змену аэраклубнай авіяцыі прыходзіць Грамадзянскі паветраны флот. Калі над Тушынскім аэрадромам з'яўляецца чырвонакрылы самалёт «Масква», пілатуемы Героем Совецкага Саюза камбрыгам тав. Кокінакі, поле агалашаецца шумнымі апладысментамі ў гонар гордых сокалаў сталінскай эпохі.

Ляцяць паштовыя і пасажырскія самалёты, скорасныя шматмесныя і камфартабельныя машыны, самалёты санітарнай авіяцыі.

У трэцім аддзяленні паветранага парада ваенныя лётчыкі дэманструюць сваю смеласць, мужнасць, адвагу, майстэрства, уменне авалодаць складанай баявой тэхнікай у сучасных умовах паветранага бою.

Да аэрадрома быстра набліжаюцца тры разведчыя самалёты «праціўніка». Яны прабуюць застаць аэрадром знянацку. Але «праціўнік» заўважан. Раздаецца трывога: працяжна гудзяць сірэны. Група знішчальнікаў абароны пад камандаваннем Героя Совецкага Саюза палкоўніка тав. Лакеева маланкай падымаецца ў паветра. Шматлікія жэрлы зенітных гармат вялікіх і малых калібраў накіраваны ў неба. З выключнай дакладнасцю б'е зенітная артылерыя па самалётах «праціўніка». Не паспелі скрыцца разведчыкі, праследуемыя авіяцыяй абароны, як з-за лесу раптам паказваюцца штурмавікі. Зноў грукаціць зенітная артылерыя. Штурмавікі скідаюць бомбы. Загараецца ангар, знішчаюцца некалькі «самалётаў», стаячых ля ангара. На вялікай вышыні з'яўляюцца 18 бамбавозаў, прыкрываемых знішчальнай авіяцыяй. Зноў ярасны агонь артылерыі. Завязваецца паветраны бой паміж знішчальнікамі абароны аэрадрома і нападу.

Аэрадром у клубах густога чорнага дыму. І, калі ён рассейваецца, гледачы ўжо не бачаць ні ангара, ні падсобных, ні дапаможных пабудоў, ні большасці «самалётаў», відавочна не паспеўшых узняцца ў паветра. Пажарная каманда выратоўвае ад агню астаткі каштоўнай маемасці. А ў паветры прадаўжаецца ярасны «бой». Гледачы дружна апладыруюць выдатнаму майстэрству ваенных лётчыкаў.

Над полем — тры знішчальнікі. Іх пілатуюць палкоўнік Осіпенка, капітан Антонаў, старшы лейтэнант Шолахаў. Палкоўнік Осіпенка бясстрашна «сражаецца» з двума нападаючымі на яго лётчыкамі.

Увага ўсіх гледачоў прыкавана да маленькага белага самалёта. З надзвычайнай лёгкасцю на значнай вышыні ён выконвае складанейшыя фігуры вышэйшага пілатажа. Самалётам кіруе старшы лейтэнант Шолахаў, паказваючы майстэрства совецкіх лётчыкаў-знішчальнікаў.

На гарызонце 5 знішчальнікаў. Галаўны самалёт вядзе Герой Совецкага Саюза палкоўнік Сераў. Яны паказваюць фігуры групавога пілатажа.

Знішчальнікі ўходзяць. Магутны гул матораў напаўняе паветра. З'яўляюцца тры гіганцкія паветраныя караблі. Момант — і неба запаўняецца шаўковымі купаламі. Дзесяткі парашутыстаў прыгнулі з самалётаў.

Свята скончана. Гэта быў грандыёзны парад магутнасці совецкай авіяцыі, выдатнай тэхнікі совецкай авіяцыйнай прамысловасці, бязмежнай адвагі і майстэрства совецкіх лётчыкаў, гатовых у любую мінуту грудзьмі ўстаць на абарону свяшчэнных граніц сваёй маці-радзімы. Гэта было свята сталінскага племені крылатых людзей.

На свяце ў Тушына 18 жніўня прысутнічала каля мільёна чалавек.

(БЕЛТА).

Па гарадах БССР

МЕНСК

Працоўныя сталіцы БССР урачыста адсвяткавалі дзень сталінскай авіяцыі. На фабрыках, заводах, ва ўстановах праведзены гутаркі, даклады аб выдатных дасягненнях совецкай авіяцыі і бясстрашных совецкіх лётчыках.

У парку культуры і адпачынку імя А. М. Горкага адбылося вялікае народнае гулянне ў гонар дня совецкай авіяцыі. У летнім тэатры парка выступіў карэльскі ансамбль песні і пляскі, які меў вялікі поспех. На велатрэку ансамбль чырвонаармейскай песні і пляскі БВА даў канцэрт. У зялёным тэатры дэманстраваўся абаронны совецкі фільм «Глыбокі рэйд», які прагледзела да 4 тысяч чалавек. На танцавальнай пляцоўцы адбыўся вечар масавых народных танцаў.

Вялікі інтарэс выклікала наладжаная ў парку выстаўка вучэбнага самалёта, планера і парашута. Яе глядзелі тысячы працоўных. Інструктары-лётчыкі цэнтральнага аэраклуба БССР імя Молакава давалі тлумачэнні аб канструкцыі самалёта, планера, парашута, расказвалі аб бліскучых перамогах совецкай авіяцыі.

ГОМЕЛЬ

18 жніўня на вуліцах горада панавала святочнае ажыўленне. Сотні людзей рухаліся за горад. Штогод працоўныя збіраюцца сюды на народнае свята — дзень авіяцыі.

Адкрываючы мітынг, сакратар гарадскога камітэта партыі — дэпутат Вярхоўнага Совета БССР тав. Герман віншаваў працоўных з вялікім святам—днём совецкай авіяцыі. З прамовамі выступілі начальнік палітаддзела Н-скай часці тав. Наскоў, вучлёт тав. Дакутавіч і стаханавец камбіната «Спартак» тав. Валовін.

Пад бурныя, доўга не змаўкаючыя авацыі ўдзельнікі мітынга паслалі прывітальную тэлеграму вялікаму Сталіну. Прывітальная тэлеграма таксама паслана баявому кіраўніку Чырвонай Арміі — першаму маршалу Совецкага Саюза таварышу Варашылаву.

Пасля мітынга асабовым саставам аэраклуба былі прадэманстраваны вышэйшы пілатаж, буксіроўка планера і інш.

МАГІЛЕЎ

Дзень совецкай авіяцыі працоўныя Магілева адзначылі вялікай агульнагарадской масоўкай. Не гледзячы на дождж, які марасіў з раніцы, працоўныя прышлі на масоўку своечасова і арганізавана. За горадам сабралася каля 8 тысяч чалавек.

У 12 гадзін дня адбыўся мітынг, прысвечаны святу авіяцыі. Пасля мітынга пілоты аэраклуба дэманстравалі сваё лётнае майстэрства, паказвалі фігуры вышэйшага пілатажа: мёртвыя петлі, брыючыя палёты, палёт свячой і т. п. Добра былі праведзены групавыя і адзіночныя прыжкі з парашутамі, буксіроўка планера. Інструктар аэраклуба тав. Андрыян, які мае ўжо 116 прыжкоў, выдатна зрабіў зацяжны прыжок з вышыні 1.000 метраў, раскрыўшы парашут у 200 метрах ад зямлі. З захапленнем назіралі прысутныя за групавой пасадкай парашутыстаў з пяці самалётаў. Потым было наладжана катанне на самалётах стаханаўцаў прадпрыемстваў.

Да свята авіяцыі выпушчана новая група вучлётаў-безадрыўнікаў.

ВІЦЕБСК

18 жніўня ў Віцебску адбылося авіяцыйнае свята, на якім прымала ўдзел 15 тысяч чалавек.

Свята адкрылася грандыёзным мітынгам. Выступіўшыя вучлёты-выдатнікі тт. Нікалаенка і Філіпоўскі ад імя вучлётаў заявілі аб сваёй гатоўнасці ў любы момант перасесці з вучэбнай машыны на баявы самалёт, каб абараняць сваю любімую радзіму. Яны абавязаліся выдатна авалодаць лётнай справай.

Пасля мітынга лётчыкі аэраклуба дэманстравалі сваё майстэрства. Над горадам строем праляцелі звенні самалётаў, пілатуемыя вучлётамі, пад камандай тав. Макарава. Інструктары аэраклуба тт. Емельянаў, Лашчынскі і Макараў прадэманстравалі фігуры вышэйшага пілатажа.

ЗА НОВЫЯ ПЕРАМОГІ Ў СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ!

ДА ЎСІХ КАЛГАСНІКАЎ, КАЛГАСНІЦ, ЗАГАДЧЫКАЎ ЖЫВЁЛАГАДОЎЧЫМІ КАЛГАСНЫМІ ФЕРМАМІ І СПЕЦЫЯЛІСТАЎ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ БССР

З адозвы Ўсебеларускай нарады перадавікоў жывёлагадоўлі

Таварышы калгаснікі і калгасніцы, работнікі сацыялістычнай жывёлагадоўлі! Калгаснае сялянства Савецкай Беларусі, сагрэтае сонцам Сталінскай Канстытуцыі, пад кіраўніцтвам роднай бальшавіцкай партыі і любімага правадыра народаў таварыша Сталіна будуе заможнае і культурнае жыццё, цвёрда і ўпэўнена ідзе да камунізма.

У галіне жывёлагадоўлі, як і на ўсіх франтах сацыялістычнага будаўніцтва, наша рэспубліка мае вялікія перамогі. Толькі за першае паўгоддзе 1938 года стада буйнай рагатай жывёлы вырасла на 104 тысячы галоў, стада свіней — на 72 тысячы і стада авец на 146 тысяч.

Сотні стаханаўцаў-жывёлаводаў у калгасах рэспублікі паказваюць прыклады бальшавіцкай барацьбы за справу сацыялістычнай жывёлагадоўлі — захаванні і вырошчванні маладняка, павышэнні прадукцыйнасці жывёлы.

Малочна-таварная ферма калгаса імя Шлюхера, Селішчанскага сельсовета, Барадопкага раёна (заг. фермай тав. Племянчонак), на працягу 1936—1937 года выконвае поўнасцю план развіцця жывёлагадоўлі. Сярэдні ўдой на фуражную карову ў 1937 годзе складаў 2500 літраў малака і сярэднесутачны прывес цялят да шасцімесячнага ўзросту — 800 грамаў.

Даярка калгаса «Чырвоная Бярэзіна», Прыгараднага сельсовета, Бабруйскага раёна, Чарнецкая Ефрасіння Гесімаўна ад замацаваных за ёю 7 кароў у 1936 годзе атрымала 3280 літраў малака на карову, у 1937 годзе ад гэтых-жа кароў — па 4025 літраў, за першае паўгоддзе 1938 года — па 2471 літр.

Аўсюкевіч Аляксандр Іванавіч — загадчык свінагадоўчай калгаснай фермы калгаса «Чырвоныя Кубы», Сялецкага сельсовета Аршанскага раёна, атрымаў у 1937 г. ад кожнай свінаматкі больш 18 дзелавых парасят і 3 кілограмы прывесу.

Ульяна Сяргееўна Бабоша — ордэнаносец з калгаса «1 мая», Баранкаўскага сельсовета, Каспюковіпкага раёна, атрымала па 22 парасяты ад кожнай свінаматкі.

Корзун Віктар Паўлавіч — загадчык авечагадоўчай фермы калгаса «Чырвоны Усход», Мышкаўскага сельсовета, Бабраўскага раёна, атрымаў у 1936 г. ад 48 аўцаматак 98 ягнят, якіх і захаваў. У 1937 годзе ад 50 аўцаматак ён атрымаў 115 ягнят, усіх захаваў і настрыг шэрсці па 4,1 кілограма з кожнай дарослай аўцаматкі.

Барушкоў Грыгорый Мінавіч — ордэнаносец, намеснік старшыні Вярхоўнага Совета БССР, загадчык аўцавадочна-таварнай фермы калгаса «Гомельскі пралетарый», Лоеўскага раёна, дабіўся ў 1937 годзе атрымання прыплоду ягнят ад 294 аўцаматак мясцовай пароды і метысаў (Пыгай-Прэкас) 329 ягнят, што складае 112 ягнят на 100 матак. У 1938 годзе захаваў поўнасцю атрыманы маладняк. Ферма з'яўляецца кандыдатам на Усесаюзную сельгасвыстаўку.

Вядома, нашы поспехі ў развіцці сацыялістычнай жывёлагадоўлі былі-б яшчэ большымі, калі-б да гэтага ўчастка не прыкладалі сваю брудную лапу ворагі народа — трацкісцка-бухарынскія бандыты, якія арудавалі ў нашай рэспубліцы. Слаўныя наркамунутрсправы, на чале са сталінскім наркомам Нікалаем Іванавічам Ежовым, пры дапамозе ўсіх працоўных, знішчылі гэтых наймітаў фашызма, разграмілі іх асіныя гнёзды.

Аднак да гэтага часу вынікі шкодніцтва ў галіне жывёлагадоўлі яшчэ не ўсюды ліквідаваны да канца, а ў асобных месцах шкодніцтва працягваецца. [illegible] ёсць яшчэ [illegible] ладнякам [illegible] дзе раней [illegible] барацьбы [illegible] вой базы [illegible] га часу не ўбралі ўсяго сена і [illegible] юць сіл[illegible].

Таварышы! Мы заклікаем вас усіх калгаснікаў і калгасніц, спецыялістаў жывёлагадоўлі, усіх работнікаў сельскай гаспадаркі па-бальшавіцку ўзяцца за справу ўздыму жывёлагадоўлі.

Давайце [illegible] каб у [illegible] дасягне[illegible] ную пл[illegible] нікі шк[illegible].

У нашай рэспубліцы не павінна быць ні аднаго калгаса, які не выконвае дзяржаўнага плана развіцця жывёлагадоўлі. Прыклад перадавых калгасных жывёлагадоўчых ферм, стаханаўцаў-жывёлаводаў павінен стаць набыткам усіх работнікаў жывёлагадоўлі.

Мы ставім перад сабой задачу — дабіцца ў 1938 годзе наступных паказчыкаў на нашых жывёлагадоўчых фермах.

Поўнасцю захаваць па рэспубліцы прыплод маладняка 1938 г.

Атрымаць прывес цялят да гадавага ўзросту не менш 600 грамаў у суткі.

Атрымаць удой ад кожнай каровы не менш 2.000 літраў малака, а на племянных фермах не менш 3.000 літраў малака ў год.

Атрымаць ад кожнай дарослай свінаматкі 15 дзелавых парасят.

Атрымаць у сярэднім ад 100 аўцаматак 150 дзелавых ягнят. Настрыгчы шэрсці ад кожнай дарослай авечкі не менш 3 кілаграмаў.

Эканомна расходаваць кармы. Мець у кожным калгасе цвёрды кармавы баланс.

Поўнасцю выканаць план сіласавання і дабіцца высакаякаснай закладкі сілоса. Правесці ў кожным калгасе мерапрыемствы па паляпшэнню лугоў і пасьбішчаў і [illegible] гія ўкосы сена.

Своечасова закончыць будаўніцтва, рамонт і поўнае абсталяванне ўсіх жывёлагадоўчых будынкаў да стойлавага перыяду 1938 г.

Мы заклікаем усіх работнікаў жывёлагадоўлі шырока разгарнуць [illegible] зацыю [illegible] скарыстаць [illegible] творнікаў [illegible] чы вольны злучкі.

У некаторых калгасах нашай рэспублікі і да гэтага часу [illegible] проста [illegible] у асаблівасці да жаробных матак.

Мы катэгарычна патрабуем акружыць каня клопатамі з боку кожнага калгасніка, дабіцца добрай укормленасці коней. Будзем расціць моцных, здаровых коней для калгасаў і для нашай слаўнай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі!

Таварышы, мы заклікаем вас шырока разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва, стаханаўскі рух за лепшыя паказальнікі ў сацыялістычнай жывёлагадоўлі, на права ўдзелу на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Няхай 1938 год стане годам новых, бліскучых перамог сацыялістычнай жывёлагадоўлі. Чым лепш мы будзем працаваць, тым вышэй будзе [illegible] вёска, яшчэ больш узрасце сіла нашай вялікай сацыялістычнай радзімы.

У адказ на наглы напад японскай ваяшчыны на нашу зямлю мы яшчэ шчыльней згуртуемся вакол нашай камуністычнай партыі, нашага правадыра і настаўніка любімага і роднага таварыша Сталіна. [illegible] па першаму заклiку бальшавіцкай партыі, савецкага ўрада, у любую мінуту [illegible] на абарону нашай [illegible] радзімы.

Няхай жыве наша родная бальшавіцкая партыя!

Няхай жыве наш ленінска-сталінскі савецкі ўрад!

Няхай жыве наш любімы правадыр і друг таварыш Сталін!

ПІСЬМО КАМБАЙНЕРА

Я працую камбайнерам трэці год. За час сваёй работы нідзе не сустракаў такой неарганізаванасці, якая пануе ў Арлоўскай МТС, Дубровенскага раёна.

7 жніўня майму камбайну прышлося дзень прастаяць з-за таго, што не было чаго жаць.

У калгасе «Дняпроўскі ўдарнік» мне перашкаджалі ў рабоце. У самы разгар жніва нам прыходзіцца спыняць машыны і бегаць па ваду. Колькі мы не прасілі, але абеды нам у поле не дастаўлялі, з-за чаго таксама вымушаны былі рабіць астаноўкі. Ад такіх няўвязак камбайн у дзень прастайваў па 7—8 гадзін.

Усе 8 камбайнаў—4 паўднёвых і 4 паўночных—працуюць дрэнна. Дырэктар МТС і механік рэдка бываюць у полі. Невядома, для чаго на трактар, што цягне камбайн, далі 2 трактарысты. Мы працуем толькі ў адну змену. Другі трактарыст мог-бы ноччу араць, але няма плуга.

Не наладжан учот. Я не ведаю, колькі зжата за дзень камбайнам.

Камбайнер ПАХІЛКА.

РАСПАЧАЛІ СЯЎБУ АЗІМЫХ

ГОМЕЛЬ, 19 жніўня. (БЕЛТА). Асобныя калгасы Гомельскай вобласці прыступілі да сяўбы азімых.

Калгас імя 1 Мая, Свяцілавіцкага раёна, пасеяў 14 гектараў азімага жыта. Сяўба праведзена радковай сеялкай. Прыступіў да сяўбы азімых таксама калгас «Ясная зорка», гэтага-ж раёна. Калгас «Май», Чачэрскага раёна, пасеяў 28 гектараў азімых радковай сеялкай. Пасеяў першыя 5 гектараў калгас «Інтэрнацыянал», Журавіцкага раёна.

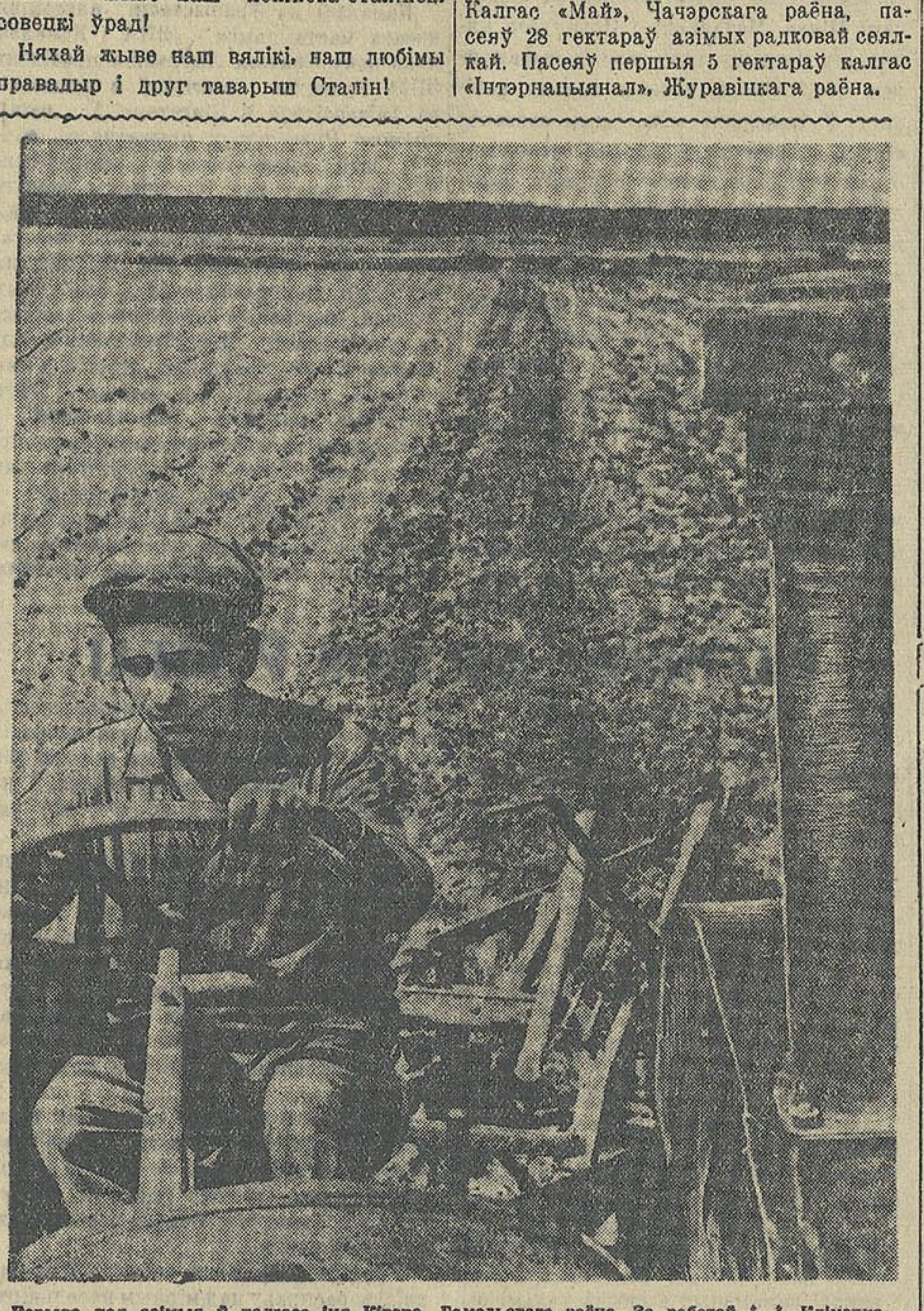

Ворыва пад азімыя ў калгасе імя Кірава, Гомельскага раёна. За работай І. І. Кліменка — трактарыст Новабеліцкай МТС. Фото С. Грына.

АБ МЕНСКІМ ТРЭСЦЕ КАФЕ І РЭСТАРАНАЎ

З выключнай цеплынёй расказваюць менчане аб сваім горадзе, аб новых выдатных будынках, якія паявіліся ў ім за годы сталінскіх пяцігодак. Але калі гутарка заходзіць аб сталовых, аб рэстаранах, тут яны рашуча заяўляюць:

— З гэтым у нас дрэнна!

І сапраўды, адставанне грамадскага харчавання ў Менску вельмі рэзка кідаецца ў вочы. Пачынаючы з 1935 года, у горадзе закрыта 26 сталовых. Тут прыклалі свае брудныя лапы прэзрэнныя ворагі народа.

Але і да гэтага часу ні адна з шкодніцка-закрытых сталовых яшчэ не аднаўлена. Горсовет самаўхіліўся ад важнейшай работы па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў грамадскім харчаванні. Не займаюцца пытаннем аднаўлення закрытых сталовых гарадскі гандлёвы аддзел і Наркамат гандлю БССР.

Згортванне сеткі сталовых у Менску прадаўжаецца і да гэтага часу. Нядаўна закрыты сталовыя пры шпалернай фабрыцы імя Вароўскага і цэнтральнай аўтарамонтнай станцыі.

На ўвесь горад асталося зараз ўсяго 4 агульнадаступныя сталовыя, два рэстараны і некалькі кафе Амаль усе яны размешчаны ў цэнтры горада. Што датычыць ускраін, рабочых пасёлкаў, то там агульнадаступных прадпрыемстваў грамадскага харчавання зусім няма.

Абслугоўванне наведвальнікаў і ў тых нямногіх сталовых і рэстаранах, якія ёсць, пастаўлена выключна дрэнна. Для таго, каб паабедаць, або павячэраць, трэба абавязкова гадзіну-дзве пасядзець у чаканні. Апрача таго, наведвальнікаў сістэматычна аблічваюць, абважваюць. Гэтае аблічванне і абважванне пачынаецца з кухні, з буфета і канчаецца пры разліках з афіцыянткамі.

Звярнемся да фактаў.

У сталовай № 4 (дырэктар тав. Рыўкіна), масла коштам ў 16 р. 50 кап. за кілограм, неаднаразова прадавалася па 23 руб. З павышэннем на 25—28 проц. прадаюцца каўбасныя вырабы. Хлеб, які ўжываецца ў прыгатаванні катлет, калькулюецца не па аптовых цэнах, па якіх ён адпускаецца сталовай, а па рознічных, чым таксама павышаюцца ў некаторай ступені цэны на мясныя вырабы. Страва ў сталовай выключна дрэннай якасці.

Порцыі галандскага сыру ў сталовай № 3 (дырэктар тав. Сонкін) ухітрыліся адпускаць замест 100 грамаў,—87, а ачышчанага сыру замест 94 грамаў—65.

10 жніўня ў сталовай № 1 (дырэктар тав. Мытэр) адпускаемая з буфета смятана шклянкамі замест 200 грамаў, важыла 150.

Да 1 жніўня г. г. па ўсіх сталовых трэста гародніна ўключалася ў калькуляцыю не па оптава-адпускных цэнах, а па рознічных, што ўздаражвала кошт асабліва гародніных страў.

Амаль ні ў адной сталовай трэста не прытрымліваюцца норм закладак. У большасці выпадкаў мясныя вырабы закладваюцца ў кацёл без вагі, «на вока», зразумела, не ў карысць наведвальніка.

Усе гэтыя шматлікія выпадкі абкрадвання спажыўца нікольк не трывожаць кіраўнікоў трэста. У прадпрыемствы грамадскага харчавання часта пранікаюць жулікі і прахадзімцы, якія нажываюцца за кошт спажыўцоў, раскрадваюць дзесяткі тысяч рублёў грамадскіх сродкаў. Толькі за 1937 і першае паўгоддзе 1938 г. сума растрат па трэсту дасягнула 249 тысяч рублёў.

Да шматлікіх скарг спажыўцоў у трэсце і яго сталовых адносяцца пабарску. Намеснік дырэктара трэста кафе і рэстаранаў Гершовіч на наша пытанне, чаму ён не дае адказы на шматлікія скаргі, цынічна заявіў:

— Надакучыла ўжо адказваць!

Такой-жа думкі прытрымліваюцца і кіраўнікі сталовых. Яны таксама не адказваюць на скаргі наведвальнікаў. Ёсць выпадкі (сталовая № 1), калі скаргі нават зусім вырываюцца з кніг. У гэтым ім дапамагае і сама сістэма. Як вядома, кнігі скаргаў павінны сталовым выдавацца ў трэстах. Але тут гэтага няма. Кожны загадчык сталовай сам заводзіць колькі яму захочацца не прапячатаных кніг.

Цякучасць работнікаў сталовых (павароў, афіцыянтак) вельмі вялікая. Мер да замацавання кадраў, да стварэння ім нармальных умоў для работы трэст пакуль-што не прыняў. Узяць да прыкладу пытанне аб заработнай плаце. Яно да гэтага часу не вырашана. У аплаце працы афіцыянтак пануе паўнейшая ўраўнілаўка. У выніку, многія з старых кваліфікаваных афіцыянтак вымушаны зусім кідаць работу.

Трэст кафе і рэстаранаў пытаннямі ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў грамадскім харчаванні не займаецца.

Прадпрыемствы грамадскага харчавання трэстам ператвораны ў своеасаблівыя гандлёвыя ўпраўленні. Кожны рэстаран, сталовая маюць мноства філіялаў, кіёскаў. Рэстаран «Еўропа», напрыклад, мае ў сваім веданні адзін кафе-рэстаран (у парку культуры і адпачынку імя Горкага), сасісачную, пяць буфетаў і чатыры ларкі. Аналагічнае становішча і ў іншых буйных сталовых.

Планы тавараабароту сталовым плануюцца ўключаючы ўсе гэтыя дадатковыя філіялы, якія і даюць асноўны абарот. Дырэктары сталовых, выканаўшыя план тавараабароту, атрымліваюць дадатковую зарплату. І таму асноўную ўвагу аддаюць не сталовай, а сваёй гандлёвай сетцы, якая, дарэчы, кухоннымі вырабамі не гандлюе.

Выключна непаваротліва працуе і база трэста. У рэзультаце нясвоечасовага заключэння базай дагавароў з калгасамі і соўгасамі на набыццё ранняй гародніны, сталовыя трэста вымушаны зараз купляць апошнюю на базары, пераплачваючы дзесяткі тысяч рублёў.

Нельга не адзначыць, што харчовы аддзел Наркамгандлю БССР вельмі дрэнна забяспечвае сталовыя прадуктамі. Сталовыя трэста атрымліваюць толькі 15 процантаў неабходнай колькасці мяса. Зусім недастатковы выдзяляемыя фонды на каўбасныя вырабы, птушку і іншыя прадукты. Характэрна, што ў выніку такой «планіроўкі» адзін магазін «Мясазбыта» атрымаў у трэцім квартале 45 тон мяса, у той час, калі ўся сетка сталовых трэста атрымала... 28 тон.

Не гледзячы на рад ўказанняў Наркамгандлю СССР аб тым, што фонды мяса ад 20-процантных адлічэнняў па загатоўках неабходна ў першую чаргу адпускаць сталовым, харчовы аддзел гэта ўказанне бесцырамонна парушае. Так, у трэцім квартале магазінам Менгархарчгандлю было адпушчана з гэтага фонда 100 тон мяса, а сталовым — усяго толькі 18 тон.

У асноўным закупку мяса і цэлага раду іншых прадуктаў аж да гародніны сталовыя трэста робяць незаконным шляхам на калгасным рынку, спрыяючы гэтым самым павышэнню рознічных цэн.

Менскі трэст кафе і рэстаранаў адчувае вострую патрэбу ў аздараўленні. Час ужо Наркамгандлю БССР і Менскаму горсовету спыніць сваё упартае «неўмяшанне» ў работу сеткі грамадскага харчавання.

Я. ЭЛЬ.

Аб рэкамендацыях, характарыстыках афармленні дакументаў пры прыёме ў партыю

Бліскучыя поспехі выбарчай кампаніі абавязваюць усе партыйныя арганізацыі замацаваць узросшую палітычную актыўнасць мас, узняць на новую, яшчэ больш высокую ступень партыйна-масавую палітычную работу, спалучаючы яе з адной з самых адказнейшых партыйных задач — прыёмам у партыю. Уцягненне ў рады нашай партыі лепшых людзей з комсамольцаў, спачуваючых і беспартыйнага актыва з'яўляецца першачарговай справай кожнай партыйнай арганізацыі.

Характэрна супаставіць лічбы росту Сталінскай райпартарганізацыі г. Менска за 1937 год і за 7 месяцаў 1938 года. За ўвесь 1937 год у Сталінскім раёне прынята ў кандыдаты партыі 7 чалавек і пераведзена з кандыдатаў у члены партыі 31. За 7 месяцаў 1938 г. прынята ў кандыдаты партыі 106 чалавек, пераведзена з кандыдатаў у члены партыі 85. Не гледзячы на тое, што работа па прыёму ў рады ВКП(б) перадавых людзей за апошні час некалькі палепшылася, усё-ж прыведзеныя лічбы росту партыі ніяк не могуць лічыцца здавальняючымі.

Трэба прама сказаць, што мы маглі-б дабіцца лепшых рэзультатаў, калі-б у асобных арганізацыях не ствараліся штучныя тормазы, не праяўлялася безадказнасць у дачы рэкамендацый і афармленні матэрыялаў прыёму.

Адным з такіх тормазаў з'яўляюцца небальшэвіцкія адносіны асобных камуністаў-перастрахоўшчыкаў да дачы рэкамендацый. Ёсць яшчэ комуністы, якія з-за баязлівасці «як бы чаго не вышла» адмаўляюцца даваць рэкамендацыі нават такім людзям, з якімі працуюць на адным прадпрыемстве на працягу некалькі год, ведаюць іх як чэсных і дастойных таварышаў.

У партарганізацыі Цэнтральнага Менскага тэлеграфа, дзе ёсць многа стаханаўцаў, дзесяткі комсамольцаў, за ўвесь час ні адзін чалавек не прынят у рады партыі. Адна з прычын — адсутнасць рэкамендацый. Член партыі тав. Осіпчык на просьбу комсамольца, якога ён добра ведае, аб дачы яму рэкамендацыі адказаў: «Няхай комсамол табе дасць раней, а потым і я пагляджу».

Некаторыя партыйныя арганізацыі кідаюцца ў другую крайнасць. Яны без праверкі палітычнага твару людзей гатовы прыняць у партыю любога і кожнага. Так, напрыклад, у партарганізацыі завода імя Кірава быў прынят у партыю нехта Д., а ў выніку ён быў выкрыт, як вораг народа. У партарганізацыі Белдзяржкіно быў падрыхтаван да прыёму ў партыю нейкі С. Яму нават даў рэкамендацыю сакратар парткома. Незадоўга да пастаноўкі пытання аб прыёме яго ў партыю гэты С. быў арыштаван органамі НКВД Гэта гаворыць аб прытупленні пільнасці, аб бесклапотнасці, якую праяўляюць кіраўнікі партарганізацый.

У райкоме партыі ёсць нямала спраў па прыёму ў партыю, у якіх рэкамендацыі напісаны па шаблону, трафарэтна, аднабакова. Прачытаеш іх і адразу задаеш сабе пытанне: ці ведаў рэкамендуючы таго, каму ён даў рэкамендацыю?

Вось асобныя рэкамендацыі:

«Ведаю тав. Гаўрана з 1935 года па сумеснай рабоце на фабрыцы «Комунарка» з добрага боку, як рабочага вытворчасці. Лічу, што тав. Гаўран апраўдае званне члена ВКП(б)».

Член ВКП(б) САЛАВЕЙ (фабрыка «Комунарка»).

Нават не напісаў, што ён яго рэкамендуе ў партыю.

Нярэдка сярод комуністаў бываюць і такія таварышы, якія не адмаўляюцца даваць рэкамендацыі новаўступаючаму ў партыю, але самі не хочуць зайсці ў райком партыі да сакратара РК, каб яе засведчыць, матывуючы загружанасцю ў рабоце і т. д. Дырэктар Белкомунбанка, член партыі тав Ідэльчык даў рэкамендацыю аднаму таварышу, але засведчыць яе ён паслаў у райком самаго рэкамендуемага, тлумачачы, што ён, Ідэльчык, «вельмі заняты» і ў яго ёсць «больш важныя справы».

Да сакратара РК тав. Лабатарына днямі звярнуўся тав. Ф. (работнік парка імя Горкага) з просьбай засведчыць выдадзеную яму членам партыі т. Фінкельштэйнам рэкамендацыю. Пры гэтым ён тлумачыў, што тав. Фінкельштэйн асабіста не можа з'явіцца ў РК, бо ўжо каля 5 месяцаў хварэе.

Не жадаючы завяраць рэкамендацыю завочна, сакратар РК КП(б)Б разам з тав. Ф прыехаў на кватэру да члена партыі т. Фінкельштэйна. З гутаркі высветлілася, што рад момантаў патрабуе старааннай праверкі. Комуніст т. Фінкельштэйн папрасіў не завяраць рэкамендацыю, якую ён раней выдаў і падпісаў.

***

Некалькі слоў аб характарыстыках і водзывах на ўступаючых у партыю. У статуце ВКП(б) (параграф 3) указана: «У члены партыі прымаюцца рабочыя, калгаснікі, чырвонаармейцы, навучаючыяся і служачыя, праявіўшыя сябе на рабоце ў групах спачуваючых, у саветах, профсаюзах, комсамоле, каапераціі, дэлегацкіх сходах, пасля атрымання водзыву той арганізацыі, дзе ўступаючы працаваў ці працуе».

Водзывы, характарыстыкі аб рабоце павінны быць прадстаўлены ў адпаведнасці з гэтым патрабаваннем. Уступаючы ў партыю абавязан прадставіць, апрача заявы, анкеты і рэкамендацый, водзывы, характарыстыкі ад грамадскіх, профсаюзных арганізацый. Прычым галоўнае важна і неабходна, каб гэтыя водзывы ці характарыстыкі не выдаваліся асабіста, а былі старанна абмеркаваны, каб арганізацыя, якая дае характарыстыку, несла за яе палітычную адказнасць.

А вось рад комуністаў — кіраўнікоў профсаюзных арганізацый: старшыня і намеснік старшыні фабкома фабрыкі «Комунарка» тт. Глайхенгауз і Фрыдлянд, нам. старшыні заўкома завода імя Варашылава т. Ліберман бюракратычна аднесліся да гэтага сур'ёзнейшага пытання. Яны выдавалі трафарэтныя, шаблонныя характарыстыкі і даведкі без абмеркавання іх усімі членамі завадскога камітэта.

Вось як выглядаюць асобныя характарыстыкі, выданыя таварышам, уступаючым у партыю:

«Характарыстыка.

Тав. Бляхер з'яўляецца членам саюза кандзіцерскай прамысловасці з 1930 г. і прымае актыўны ўдзел ў грамадскім жыцці.

Старшыня фабкома «Комунарка» Глайхенгауз.

Сакратар (подпісу няма)».

«Характарыстыка тав. Гаўрону.

На дзяжурства з'яўляецца ў час без спазненняў. Ускладзеныя на яго абавязкі па змене выконвае добрасумленна і акуратна.

Нач. цэха (подпіс)».

Тт. Бляхер і іншыя дастойны быць у партыі, яны ўжо прыняты і ўпаўне апраўдваюць высокае званне комуніста Гутарка ідзе аб тым, што па такіх характарыстыках нельга меркаваць ці дастойны таварышы быць у партыі ці не. Калі-ж ён «на дзяжурства з'яўляецца без спазненняў», гэтым ён выконвае свае прамыя абавязкі і не абавязкова можа быць прынят у партыю.

У партыю прымаюцца лепшыя людзі, бязмежна адданыя справе комунізма, даказаўшыя сваю адданасць партыі практычнай работай на вытворчасці і ў грамадскіх арганізацыях Імена вось аб гэтым канкрэтна і патрэбна ўказваць у характарыстыках і водзывах, выдаваемых профсаюзнымі, комсамольскімі арганізацыямі і адміністрацыяй.

***

Правільнае і акуратнае афармленне дакументаў (запаўненне анкеты, аўтабіяграфіі і інш.), дакладнае вызначэнне катэгорый пры прыёме ў партыю мае выключна важнае значэнне. Афармленне дакументаў не тэхнічная справа, а пытанне вялікай палітычнай важнасці. На жаль, неабходна адзначыць зусім недапушчальныя адносіны раду партыйных камітэтаў і партарганізацый да афармлення дакументаў таварышаў, прымаемых у партыю.

Партарганізацыя Менхарчгандля і бюро райкома партыі прынялі ў члены партыі тав Абражэвіч па 2-й катэгорыі, а па статуту ВКП(б) яе трэба прыняць па 4 катэгорыі. У рэзультаце гарком КП(б)Б пераслаў справу тав. Абражэвіч назад, і яе прышлося пераафармляць, што запягнула разбор справы на некалькі месяцаў.

У партарганізацыі асфальта-бетоннага завода прынялі ў члены партыі тав. Фейгельмана па 1 катэгорыі. Аднак, тав. Фейгельман з'яўляецца служачым і па статуту павінен быць прынят па 4 катэгорыі. У гэтай-жа арганізацыі прынялі ў кандыдаты партыі комсамольца, дырэктара завода тав. Мацюшына па 2-й катэгорыі. Тав Мацюшын не працуе ў цэху і, як служачы, павінен быць прынят па 4 катэгорыі.

Пры выпраўленні гэтых памылак таварышам, уступаючым у партыю, прыходзіцца (па віне партарганізацыі) дадаткова падшукваць рэкамендацыі, пытанне зноў павінна абмяркоўвацца на партсходзе, на бюро РК і т. д. Напрыклад, на асфальта-бетонным заводзе пытанне аб прыёме ў партыю т. Мацюшына разбіралася 3 разы, на бюро РК—2 разы.

Нярэдкі факты і іншых парушэнняў статута ВКП(б) пры афармленні дакументаў — заяў, анкет, рашэнняў пярвічных партсходаў аб прыёме ў партыю.

У справах тт. Маслова і Лібермана (партарганізацыя ЦК ЛКСМБ), прынятых у кандыдаты партыі, не аказалася ні характарыстык ад грамадскіх арганізацый, ні выпісак з рашэнняў партсхода аб прыёме іх у партыю. У партарганізацыі МГЭС-2 у пратаколах агульных сходаў пры прыёме ў партыю запісваюць наступным чынам:

Слухалі: аб прыёме ў партыю. Пастанавілі: прыняць.

Не запісваюць у пратакол аб чым комуністы гаварылі аб тым ці іншым таварышу пры прыёме яго ў партыю, якія яму былі заданы пытанні, колькі членаў партыі прысутнічала на сходзе, ці прысутнічалі рэкамендуючыя, па якой катэгорыі яго прыняць і т. д.

У асобных партарганізацыях ёсць факты, калі парткомы, лічачы каго-небудзь з падаўшых заявы аб прыёме ў партыю недастойнымі звання комуніста, не выносяць пытанне аб такім таварышу на абмеркаванне партыйнага схода. Такія факты маюць месца ў партарганізацыі фабрыкі «Комунарка» і інш. Статут ВКП(б) не дае права парткомам канчаткова вырашаць пытанне аб прыёме ў партыю або ў адмаўленні. Па статуту вырашыць пытанне аб прыёме ў партыю можа і павінен толькі агульны партыйны сход (а партком толькі папярэдне абмяркоўвае і падрыхтоўвае пытанне к агульнаму партсходу) Як правіла, партсходы па прыёму ў партыю павінны быць адкрытымі.

Асобныя кіраўнікі пярвічных партарганізацый недастаткова ўявілі сабе ўсёй важнасці і адказнасці за арганізацыю справы прыёму ў партыю. Рашэннем парткома МГЭС-2 (Бюро РК адмяніла гэта рашэнне), па ініцыятыве сакратара парткома тав. Капа пытаннямі прыёму ў партыю даручылі займацца у парадку размеркавання абавязкаў паміж членамі парткома члену парткома тав. Энгельсону.

Усе кіраўнікі партарганізацый павінны зразумець, што арганізацыя прыёму ў партыю — гэта сур'ёзная і адказная справа. Статут ВКП(б) — непарушны бальшавіцкі закон, які абавязаны выконваць усе члены партыі, усе партарганізацыі і іх кіраўнікі.

Б. Г. ЗЕЛЬЦЭР,
заг. культпропа РК КП(б)Б Сталінскага раёна г. Менска.

МІЖНАРОДНЫ КАНГРЭС МОЛАДЗІ

НЬЮ-ЁРК, 18 жніўня. (БЕЛТА). Учора на ранішнім пасяджэнні Міжнароднага кангрэса моладзі быў выбран прэзідыум, у які ўвайшлі кіраўнікі ўсіх нацыянальных дэлегацый. На гэтым пасяджэнні з вялікай прамовай, прысвечанай сусветнаму руху моладзі за перыяд 1936—1938 г., выступіла сакратар Міжнароднага кангрэса моладзі Беці Шыльдс Колінс. «Мы стварылі, — заявіла Шыльдс Колінс, — аб'яднаны рух моладзі і ўстанавілі супрацоўніцтва ўсіх маладзёжных арганізацый, налічваючых звыш 40 мільёнаў моладзі ва ўсіх краінах. Няма нічога дзіўнага ў тым, што з ростам ваеннай небяспекі моладзь усё больш аб'ядноўваецца для абароны ўсеагульнага міру. Найбольш характэрнай рысай супрацоўніцтва моладзі з'яўляецца тое, што замест тысяч дробных сект розныя групы імкнуцца да сумеснай абароны агульных ідэалаў. Даны кангрэс павінен рашыць, у якіх формах прадаўжаць супрацоўніцтва моладзі. Без сумнення, кангрэс выпрацуе метады супрацоўніцтва моладзі ўсіх краін, незалежна ад іх палітычных, класавых, расавых або рэлігійных перакананняў. Моладзь усяго свету павінна аб'яднацца для абароны ўсеагульнага міру». Далей Шыльдс Колінс заявіла, што ў 26 краінах ужо арганізаваны пастаянныя «Нацыянальныя кангрэсы моладзі». Пасля Шыльдс Колінс з паведамленнямі аб маладзёжным руху выступілі прадстаўнікі Аўстрыі, Бельгіі, Канады, Калумбіі, Балгарыі, Чэхаславакіі, Эквадора, Даніі, Фінляндыі, Швецыі, Галандыі, Францыі, Англіі, Індыі і Венгрыі.

Англійскі дэлегат Карыт, выступаючы ад імя «Таварыства англійскай моладзі па барацьбе за мір», паведаміў, што ў гэта таварыства ўваходзіць 30 маладзёжных нацыянальных арганізацый. Галоўная задача таварыства — аб'яднанне моладзі ў мэтах барацьбы за мір. Ужо ўстаноўлена сувязь з іспанскай моладдзю, з французскай моладдзю заключан прыязны пакт аб супрацоўніцтве за лепшае аказанне дапамогі іспанскай моладзі.

Дэлегат ад Індыі сакратар «Індыйскага соцыялістычнага кангрэса» Мехералі ў сваім выступленні заявіў, што індыйская моладзь вядзе актыўную работу па аказанні дапамогі Іспаніі і Кітаю. Далей Мехералі закрануў становішча моладзі ў Індыі. Ён заявіў, што за перыяд з 1930 па 1935 гг. у Індыі 100 тысяч моладзі было кінута ў турмы.

Прадстаўнік кітайскай моладзі Інь быў сустрэт бурнымі авацыямі. Ён расказаў аб ваеннай рабоце кітайскай моладзі. Не гледзячы на вайну, заявіў далей Інь, кітайская моладзь вядзе шырокую асветную работу. «Мы ходзім пяшком за 300 кіламетраў у глыб краіны, дзе арганізоўваем школы. Уся кітайская моладзь у сучасны момант удзельнічае ў адзіным нацыянальна-вызваленчым руху».

Па даных кіраўнікоў кангрэса, на ім прысутнічаюць 500 дэлегатаў ад 55 краін. Дакладная колькасць будзе паведамлена сёння мандатнай камісіяй. Дэлегаты прадстаўляюць, галоўным чынам, арганізацыі студэнтаў, таварыства Лігі нацый, арганізацыі барацьбы за мір, профсаюзныя, сялянскія і іншыя арганізацыі.

СТАНОВІШЧА Ў ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 19 жніўня. (БЕЛТА). Адказная дэкларацыя главы дэлегацыі судэта-нямецкай партыі Кундта на адбыўшайся трэцяга дня нарадзе генлейнаўцаў з урадам і сустрэча англійскага саветніка лорда Рэнсімена з Генлейнам — у цэнтры ўвагі чэхаславацкай грамадскасці. Усе газеты публікуюць наступныя падрабязнасці гэтай сустрэчы.

Лорд Рэнсімэн, у суправаджэнні жонкі і ўсіх супрацоўнікаў місіі прыбыў у палац Гогенлоэ ў 11 гадзін раніцы, сустрэты ганаровым караулам генлейнаўскіх штурмавікоў і натоўпам генлейнаўцаў, вітаўшых яго паднятай уверх рукой (гітлераўскі знак прывітання). Гутарка лорда Рэнсімена з Генлейнам і яго падручнымі — дэпутатам Франкэ і Кундтам прадаўжалася 5 гадзін. Некаторы час Генлейн і Рэнсімен гутарылі з вока на вока. У адказ на запытанні журналістаў, прыбыўшых на месца спаткання Генлейна з Рэнсіменам, сакратар апошняга паведаміў, што змест гутаркі будзе трымацца ў тайне.

Пасля гутаркі з Генлейнам Рэнсімен выехаў у Прагу, дзе ім учора быў наладжан банкет для дыпламатычнага корпуса. На банкеце прысутнічалі: пасланік Польшчы, павераныя ў справах Германіі, Італіі, Румыніі і Францыі. Сёння лорд Рэнсімен уноў сустрэнецца з Годжай.

З асведамлёных крыніц перадаюць, што Рэнсімен у асноўным «вывучыў» ужо судэта-нямецкую праблему і гатоў выступіць са сваім планам яе вырашэння. Гэты план заключаецца ў фактычным задавальненні ўсіх патрабаванняў судэта-нямецкай партыі. Рэнсімен прапануе «рэарганізаваць» Чэхаславакію ў кантанальную дзяржаву тыпу Швейцарыі. Афіцыяльна гэты план, праўда, яшчэ не пацвярджаецца.

Дэкларацыя генлейнаўцаў і заігрыванне Рэнсімена з імі выклікаюць вялікае абурэнне ў чэхаславацкім народзе. Учора па ўсёй рэспубліцы ўноў адбыліся мітынгі, сходы і дэманстрацыі, ярка выразіўшыя волю народа — спыніць правакацыі генлейнаўцаў, устанавіць цвёрды рэспубліканскі парадак у Судэта-Нямецкай вобласці і ажыццявіць кодэкс нацыянальнасцей незалежна ад адносін да яго генлейнаўцаў і англійскіх саветнікаў. 17 муніцыпалітэтаў Сярэдняй і Заходняй Чэхіі звярнуліся з такога роду патрабаваннем да прэзідэнта рэспублікі і ўрада.

ІСПАНСКІ ДРУК АБ РАБОЦЕ СЕСІІ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

БАРСЕЛОНА, 17 жніўня. (БЕЛТА). Газета «Фрэнтэ роxо» публікуе прамову Народнага камісара юстыцыі СССР тав. Рычкова, снабдзіўшы яе загалоўкам: «Новы кодэкс з'яўляецца рашучым крокам да яшчэ большай замацаванасці савецкай юстыцыі. Вярхоўны Совет абмяркоўвае праект закона, які з'яўляецца выражэннем прынцыпаў Сталінскай Канстытуцыі».

Газета «Нотысіяс» пад загалоўкам — «Дэмакратычная юрыдычная сістэма СССР у процілегласць фашысцкаму судзілішчу» публікуе выступленні тт. Шагімарданава, Тюркіна, Саладзілава і Нікітчэнка, прысвечаныя праекту закона аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік. Маскоўскі карэспандэнт гэтай газеты ў паведамленні аб рабоце Сесіі Вярхоўнага Совета СССР піша:

«Працоўныя з вялікай увагай сочаць за работай Вярхоўнага Совета. Публіка запаўняе трыбуны залы пасяджэнняў, дзе праходзіць Сесія. Гэта не толькі сама дэмакратычны парламент у свеце, але і парламент, найбольш звязаны са сваімі выбаршчыкамі. Кожнае слова дэпутату публікуецца ў газетах. Тысячы працоўных прысутнічаюць на пасяджэнні Сесіі і могуць асабіста ўстанавіць кантакт з дэпутатамі. На трыбунах увесь час новыя асобы. Каб аблегчыць прысутнасць працоўных на Сесіі, па ўсіх заводах размяркоўваюцца білеты. Гэтыя зносіны працоўных мас з совецкім парламентам — найбольш характэрная рыса совецкай сістэмы».

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ ФРОНТ

Паводле паведамлення карэспандэнта агенцтва Гавас, у гарах Пандос (на паўднёвы ўсход ад Гандэсы) мяцежнікі і інтэрвенты ўжо больш 15 дзён вядуць беспаспяховыя атакі на пазіцыі рэспубліканцаў. У гэтым сектары фашысты паслядоўна ўводзілі ў дзеянне адну за другой свае лепшыя часці, і ўсе гэтыя часці выводзіліся са строю і знішчаліся агнём рэспубліканцаў. Устаноўлена, што за апошнія шэсць дзён мяцежнікі і інтэрвенты страцілі тут больш 20 тысяч чалавек забітымі і ранетымі. Былі поўнасцю знішчаны 4-я Наварская дывізія мяцежнікаў і некалькі буйных адборных мараканскіх рэгулярных часцей. Камандаванне рэспубліканскіх войск на Эбро характарызуе сражэнне ля Гандэсы, як «сапраўднае знішчэнне жывой сілы ворага». На фронце працягласцю ў 5 кіламетраў інтэрвенты і мяцежнікі сканцэнтравалі да 20 батарэй горнай артылерыі, якія штодзённа абстрэльваюць рэспубліканскія пазіцыі. Апрача таго, у паветры беспярапынна знаходзіцца аднача сова да 40 фашысцкіх самалётаў. Аднак усе намаганні фашыстаў дарэмны. Па сведчанню карэспандэнта, інтэрвенты і мяцежнікі ў сваіх дзеяннях на фронце ля Гандэсы прымяняюць «германскую тактыку», якая зводзіцца да няспынна аднаўляемых масавых атак. Пасля жорсткай артылерыйскай падрыхтоўкі і бамбардыроўкі з самалётаў фашысты кідаюць свае часці на прыступ рэспубліканскіх перадавых ліній. Аднак нязменна рэспубліканскія кулямётчыкі, падпускаючы атакуючых на блізкую адлегласць, бяруць іх пад перакрыжаваны агонь і знішчаюць усіх да аднаго ліўнем куль.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

У раёне Вільявердэ (на поўдзень ад Мадрыда) мяцежнікі зрабілі выбух міны, які, аднак, не прычыніў ніякай шкоды рэспубліканцам.

На эстрамадурскім участку фронта рэспубліканскія войскі прасунуліся ў ваколіцах Сарса Капілья (на рацэ Сухар) і адкінулі тут фашыстаў, прадпрыняўшых атаку пры падтрымцы авіяцыі і танкаў. У вярхоўях ракі Сухар часці інтэрвентаў авалодалі было адной з вышынь, прылягаючых да дарогі паміж Балалькасар і Кабеса дэль Буэй, але затым гэта вышыня была адбіта контратакай рэспубліканцаў, захапіўшых пры гэтым палонных. Рэспубліканцы таксама адбілі атаку фашыстаў у сектары Кабеса дэль Буэй.

На паўднёвым фронце становішча без змен.

* * *

У ноч на 18 жніўня фашысцкія самалёты наблізіліся да Барселоны, але зараз-жа скрыліся, убачыўшы патрулюючыя рэспубліканскія знішчальнікі. Раніцай 18 жніўня адзін італьянскі гідрасамалёт бамбардыраваў у правінцыі Херона ўзбярэжны пункт Бланес.

АРМІЯ ЦЭНТРА ВІТАЕ НЕГРЫНА

БАРСЕЛОНА, 18 жніўня. (БЕЛТА). Камандаванне армій цэнтра за подпісамі Міяха, Матальяно і Эрнандэса адправіла Негрыну тэлеграму з выражэннем безумоўнага давер'я новаму кабінету. У тэлеграме між іншым сказана: «Новы кабінет пад вашым старшынствам увасабляе волю іспанскага народа змагацца да поўнай перамогі за незалежнасць Іспаніі. Камандаванне армій цэнтра віншуе вас з прыняццем раду мер, забяспечваючых снабжэнне армій неабходным узбраеннем. Арміі цэнтра абяцаюць гераічна адстайваць тэрыторыю рэспублікі. Праводзімая вамі палітыка адлюстроўвае волю народа і арміі».

У Барселону прыбыла дэлегацыя арміі Эбро для перадачы Негрыну ваенных трафеяў і для выражэння безагаворачнага падтрымання арміяй урада.

ВЫСТУПЛЕННЕ РУЗВЕЛЬТА

НЬЮ-ЁРК, 18 жніўня. (БЕЛТА). Прыбыўшы ў Кінгстон (правінцыя Онтарыо ў Канадзе) на ўрачыстасці адкрыцця новага маста паміж ЗША і Канадай праз раку Святога Лаўрэнція прэзідэнт ЗША Рузвельт выступіў з прамовай ва ўніверсітэце ў Кінгстоне. У гэтай прамове Рузвельт, у прыватнасці, заявіў, што «цывілізацыя інтэрнацыянальна, нават калі ў сучасны момант ёй зроблен выклік у іншых частках свету. Ідэі не абмяжоўваюцца тэрытарыяльнымі граніцамі, яны з'яўляюцца агульнай спадчынай усіх свабодных людзей. Адукацыя аднолькава карысна ўсяму свету. Мы, амерыканцы, адстайваем гэту традыцыю. Многія з нас ведаюць з вопыту, што войны — гэта найбольш трагічнае апусташэнне і разбурэнне дасягненняў чалавечага духу». Далей Рузвельт, напомніўшы аб доўгагадовай дружбе амерыканцаў і канадцаў, заявіў: «ЗША не з'яўляюцца больш аддаленым кантынентам, які не павінны цікавіць спрэчкі за акіянам».

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

17 жніўня кітайскія войскі пачалі контратаку на японскія перадавыя атрады ў раёне Жуйчана. Японская артылерыя з ваенных суднаў абстрэльвае кітайскія пазіцыі ў Ташусяне (на захад ад Цзюцзяна). Не гледзячы на некалькі атак у гэтым раёне, японцам прасунуцца на захад не ўдалося. Апошнія паведамленні з фронта паказваюць, што японцы, пацярпеўшы паражэнне на захад ад Цзюцзяна, мяняюць напрамак наступлення на паўднёвым беразе ракі Янцзы. За апошнія 2 дні японцы [illegible] японскія войскі ў раён Кутан (заходні бераг возера Поянху) для наступлення на правым фланзе кітайскіх войск на поўдзень ад Цзюцзяна. Больш дзесяці ваенных суднаў і некалькі дзесяткаў кацераў прайшлі ў возера Поянху. Кітайскія войскі ў гэтым раёне пачалі контрнаступленне і занялі камандныя вышыні, вельмі выгадныя для абароны. 17 жніўня японцы, пад прыкрыццём авіяцыі, пачалі наступленне ад Кутана на поўдзень, аднак наступленне японцаў прыпынена, бо акружаючыя вышыні ўтрымліваюцца кітайскімі войскамі. Перакідка японскіх ваенных падмацаванняў на заходні бераг возера Поянху прадаўжаецца, і на працягу бліжэйшых 2—3 дзён тут чакаюцца буйныя баі.

На паўночным беразе Янцзы японцы падверглі паветранай і артылерыйскай бамбардыроўцы кітайскія пазіцыі каля Хуанмэя, імкнучыся прыпыніць прасоўванне кітайскіх войск. Там-жа на паўночным беразе ніжэй Матана (супроць Пынцзэ) кітайскія войскі [illegible].

18 жніўня 6 японскіх самалётаў былі збіты ва ўсходняй частцы правінцыі Хубэй і ў паўднёвай частцы Хунань. Адзін японскі лётчык узяты ў палон. Японскія самалёты бамбардыравалі Хэньян і Паоцзінь.

17 жніўня японская авіяцыя ўчыніла дзікую расправу над мірным насельніцтвам горада Чанша (правінцыя Хунань). Больш 100 бомб кінута ў густа населеныя кварталы горада. Разбурана 300 дамоў, забіта 200 і ранена 500 чалавек.

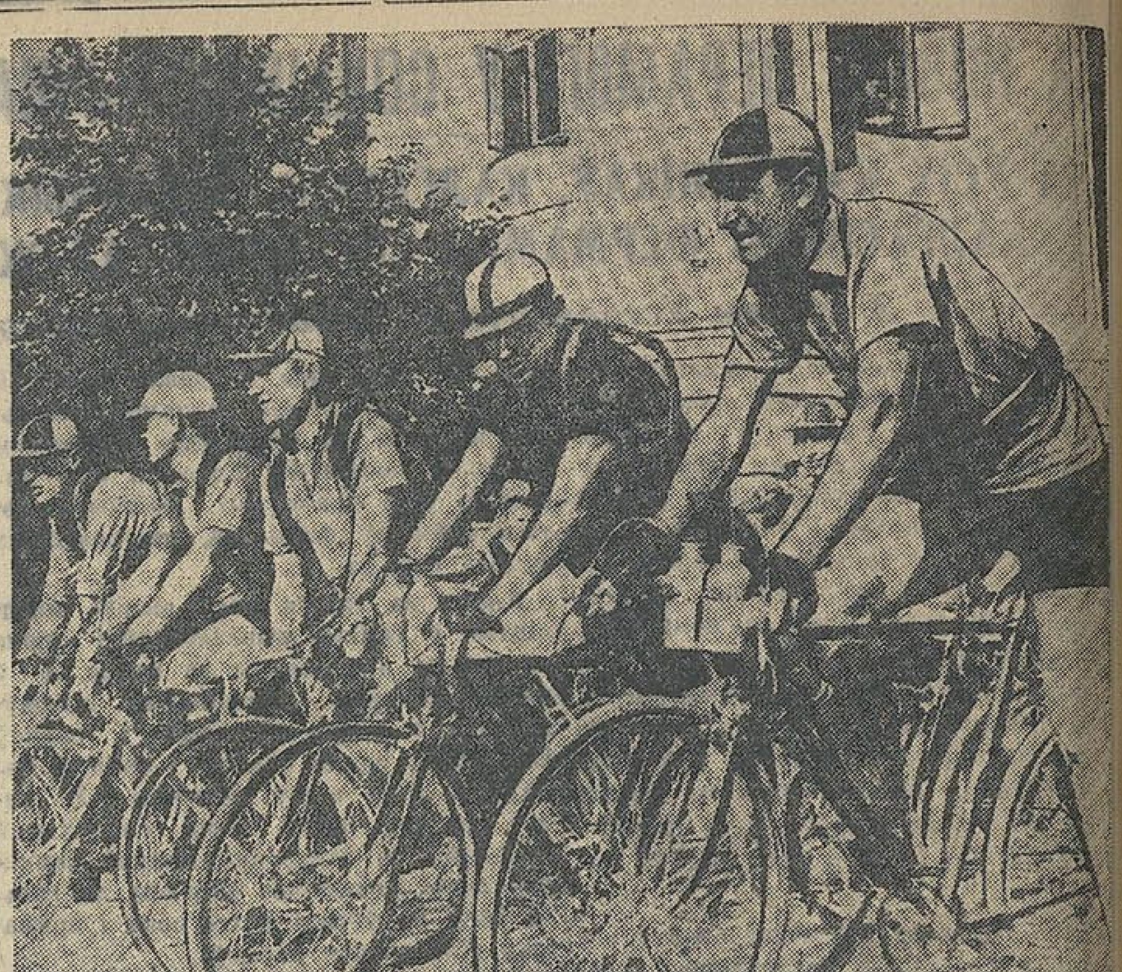

Учора ў 9 гадз. 30 мін. удзельнікі другога совецкага велатура стартавалі з Менска на Магілеў. НА ЗДЫМКУ: момант старта. Фото А. Саладзейчыка.

УДЗЕЛЬНІКІ ВЕЛАТУРА СТАРТАВАЛІ НА МАГІЛЕЎ

18 жніўня ў клубе НКВД, у Менску, адбылася таварыская сустрэча ўдзельнікаў другога ўсесаюзнага велатура з фізкультурным актывам Менска.

Учора раніцай на першым кіламетры Магілёўскага шасэ быў дан старт 11 этапу другога совецкага велатура. Перад стартам на пляцы Волі адбыўся мітынг. Сабралася каля двух тысяч працоўных для развітання з слаўнымі велагоншчыкамі.

Велагоншчыкаў віталі сакратар ЦК ЛКСМБ, член Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Кавальчук і старшыня Камітэта па справах фізкультуры і спорта пры СНК БССР тав. Цыкін. Пад апладысменты ўсіх прысутных тав. Цыкін уручае пераможцу этапа Бабруйск—Менск тав. Букрэеву ганаровы падарунак.

З адказным словам выступіў камісар велатура тав. Дзяцюра, які дзякаваў працоўных сталіцы БССР за аказаны цёплы прыём.

Пад гукі аркестра 96 удзельнікаў велатура адпраўляюцца на першы кіламетр Магілёўскага шасэ, адкуль у 10 гадз. 30 мін. дан старт на Магілеў.

МАГІЛЕЎ. 19 жніўня. Сёння на 14 кіламетры Магілёўскага шасэ, [illegible] горада з вялікай радасцю сустрэлі ўдзельнікаў другога совецкага велатура, прысвечанага 20-годдзю слаўнага Ленінскага камсамола.

УСЕБЕЛАРУСКІЯ СПАБОРНІЦТВЫ ПА ПЛАВАННЮ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). Закончыліся ўсебеларускія спаборніцтвы па плаванню. У іх прымалі ўдзел плыўцы 6 гарадоў БССР—Менска, Гомеля, Віцебска, Магілева, Рагачова і Барысава. Устаноўлены 2 новыя ўсесаюзныя і 10 усебеларускіх рэкордаў па плаванню.

Тав. Мамат (Менск) у заплыве [illegible] 50 метраў за 33,4 секунды, устанавіў новы ўсесаюзны рэкорд. Каманднае першынства ў спаборніцтвах заваяваў Менск, другое месца заняў Гомель, трэцяе—Віцебск.

ПРЫЁМНЫЯ ІСПЫТЫ Ў СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ ТЭХНІКУМАХ

У БССР ёсць 14 сельскагаспадарчых тэхнікумаў. Сёлета яны выпусцілі 952 розных спецыялістаў сельскай гаспадаркі. У новым вучэбным годзе ў гэтыя тэхнікумы павінна быць прынята 1.110 чалавек.

19 жніўня ў сельскагаспадарчых тэхнікумах пачаліся прыёмныя іспыты. Па даных 12 тэхнікумаў (з 14), дапушчана да іспытаў 1.242 чалавекі на 960 месц. У гомельскім заатэхнічным тэхнікуме на 60 месц дапушчана да іспытаў 1[illegible] чалавек. У горацкім землеўпарадчым тэхнікуме дапушчана да іспытаў 1[illegible] чалавек на 60 месц.

ВАДАПРАВОД У КАЛГАСАХ

З кожным годам гаспадарча мацнеюць калгасы, паляпшаецца іх дабрабыт. Прымітыўныя студні з «жураўлямі», якія з'яўляліся часамі адзінай грамадскай пабудовай у старой вёсцы, цяпер не могуць задаволіць калгаснікаў. Многія калгасы будуюць буравыя калодзежы, вадаправод.

Сёлета 88 калгасаў БССР заключылі дагаворы з трэстам «Белводгас» на будаўніцтва буравых калодзежаў. 44 калодзежы ўжо зданы ў эксплаатацыю. Буравыя калодзежы даюць магчымасць забяспечыць насельніцтва і калгасную жывёлу добраякаснай вадой і аблягчаюць работу на фермах.

У калгасе «Завет Леніна» (Рэчыцкі раён) зроблен вадаправод, які падае ваду ў тры канюшні, кароўнік і на кухню фермы. Другі кароўнік у гэтым калгасе абсталёван аўтаматычнымі паілкамі на 100 галоў.

Вядуцца работы па пракладцы вадаправода і абвадненню ферм яшчэ ў пяці калгасах рэспублікі.

АД РУДЗЕНСКАГА РК КП(б)Б

Згубленую кандыдацкую картку за № 0551521 на імя Рысеўца Максіма Язэпавіча лічыць несапраўднай.

АД ГОРАЦКАГА РК КП(б)Б

Згублены партыйны білет узору 1936 года за № 0860226, выданы на імя Кулікава Кузьмы Трафімавіча, лічыць несапраўдным.

ДЗЕННІК

Даклад для партактыва Кагановіцкага раёна на тэму: «Міжнароднае становішча» адбудзецца 22 жніўня ў 7 гадз. вечара ў клубе імя Сталіна. Білеты можна атрымаць у РК КП(б)Б.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

Гастролі Віцебскага Белдзяржтэатра (памяшк. Белдзяржрамтэатра)
20 жніўня
ВОЧНАЯ СТАЎКА
Пач. у 8 г. 30 м. веч.
Каса адкрыта з 11.30 да 2 г. дня і з 5 да 8 г. веч.

Кінотэатр «Чырвоная зорка»
«ДРУЗЬЯ ИЗ ТАБОРА»

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»
«ГРОЗА»

Кінотэатр «Навіны дня»
1) Мультыплікацыйны кіножурнал № 1;
2) Журнал «Союзкинохроники» № 36.
3) Кіно-нарыс «Дом—крэпасць».

Кіно «Парыжская Комуна» (у Цэнтр. парку культуры і адпач.)
ДЭПУТАТ БАЛТЫКІ

Дзіцячы кінотэатр
КОМСАМОЛЬСК

Кіно «Спартак»
КОЛЛЕЖСКИЙ РЕГИСТРАТОР

ДА НОВАГА НАВУЧАЛЬНАГА ГОДА

МЕНГОРПРОМГАНДЛЕМ ВЫПУШЧАНЫ ДА ШКОЛЬНАГА БАЗАРА

ў спецыяльным уноў пабудаваным павільёне, ЯКІ АДКРЫЎСЯ 20 жніўня на Пляцу Волі

СТАБІЛЬНЫЯ ПАДРУЧНІКІ, РОЗНЫЯ ШКОЛЬНЫЯ ПРЫЛАДЫ — алоўкі, ручкі, пер'і, ранцы, партфелі і інш.

ШКОЛЬНІКІ!
Усе на школьны БАЗАР!
МЕНГОРПРОМГАНДАЛЬ.

ДЗЯРЖЦЫРК
(Парк імя Горкага)
Тэл. 22-725.
СЕННЯ І ШТОДЗЕННА
ЦЫРКАВАЯ ПРАГРАМА
Гастролі цыганскага ансамбля песні і пляскі з удзелам вядомай спявачкі АРЛОВАЙ і рад іншых нумароў.
Пачатак у 9 г. веч.

БІСКВІТНАЙ ФАБРЫЦЫ «БЕЛКАНДЗІЦЕР»
патрабуюцца:
КЛАДАЎШЧЫКІ, ВАГАЎШЧЫКІ
і некваліфікаваныя рабочыя—мужчыны.
Звяртацца: Мопраўская, 127.

ПРАДАЕЦЦА драўляны дом.
Звяртацца: 1-ы Дамашэўскі завулак, дом № 13, кв. 1 (каля 1-га цагельнага завода).

Менгалоўунівермаг НКГ СССР
З 20 па 31 жніўня на Пляцу Волі,
У ЦЭНТРАЛЬНЫМ УНІВЕРМАГУ (Совецкая, 43)
і ў дзіцячым філіяле (Рог Ленінскай і Совецкай)
арганізаван
ШКОЛЬНЫ БАЗАР.
УСЁ ДЛЯ ШКОЛЬНІКАЎ: ШКОЛЬНА-ПІСЬМОВЫЯ ПРЫЛАДЫ, СШЫТКІ, АЛОЎКІ ўсіх колераў, ФАРБЫ, ЧАРНІЛЫ, РАЗІНКІ, РАНЦЫ, СУМКІ, ПАРТФЕЛІ, ПЕР'І, РУЧКІ, ГАТАВАЛЬНІ, ЛІНЕЙКІ, ТРАНСПАРЦІРЫ і рад іншых тавараў для школьнікаў.
БАЦЬКІ І ВУЧНІ!
УСЕ НА ШКОЛЬНЫ БАЗАР!

ПАДРУЧНІКІ па ўсіх галінах ведаў на беларускай і рускай мовах ПРАДАЮЦЬ і КУПЛЯЮЦЬ КНІЖНЫЯ МАГАЗІНЫ
УПРАЎЛЕННЯ КНІГАГАНДЛЮ ДВБ І БЕЛАРУСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ КОГІЗ'а.

НА КНІЖНЫМ БАЗАРЫ устаноўлены ПАВІЛЬЁНЫ, у якіх вы ЗНОЙДЗІЦЕ ВЯЛІКІ ВЫБАР ПАДРУЧНІКАЎ школьна-пісьмовых прылад.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 49. Тэлефоны рэдакцыі: рэдактара—21-352; намесніка рэдактара—25-188; сакратарыята—20-830 АДДЗЕЛАЎ: партыйнага—21-353, совецкага будаўніцтва і гандлю—22-412 прамысловага—21-356. сельскагаспадарчага—21-846. літаратуры, мастацтва, навукі і асветы — 23-955. мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-189, аддзела пісем — 20-844, 21-399, 21-885. ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-556, аб'яў — 25-384

Уп. Галоўлітбела № Е—5811. Менск, друкарня «Звязды» Совецкая, 49. К., М., Б.